

Πάντα τὰ ἔθνη

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
Τηλ. 210.7272.315-317, Fax 210.7272310
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 – Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
GREECE
e-mail: ierapostoli@apostoliki-diakonia.gr

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Άδειας
9

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 ΚΕΜΠΑ.
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 3536

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΚΗ' – ΤΕΥΧΟΣ 111
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2009

«ΟΣΟΙ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ ΕΒΑΠΤΙΣΘΗΤΕ...»

Ἡ ὄλη κατάσταση τῶν Ἀφρικανῶν ἀπαιτεῖ κάποιον, σάν τόν Ἀπόστολο Παῦλο, νά εἶναι κοντά τους «γιά ν' ἀνοίξει τά μάτια τους, ὥστε νά ἐπιστρέψουν ἀπό τό σκοτάδι στό φῶς καί ἀπό τήν ἐξουσία τοῦ σατανᾶ στόν Θεό» (Πράξ. 26,18). Τήν ἀνάγκη γιά πνευματικό προσανατολισμό τους τήν ἀντιλαμβάνεται κανείς. Τό μεγάλο ἐρώτημα εἶναι: πῶς οἱ ἴδιοι οἱ Ἀφρικανοί βλέπουν τήν κατάστασή τους; Καί τί κάνουν; Ὡστόσο τή βλέπουν μέ ἀνησυχία, ἀγωνία καί πόθο. Ἀναζητοῦν τό φῶς τοῦ Χριστοῦ. Θέλουν νά εἶναι παιδιά, κατά χάρη, τοῦ Οὐράνιου Πατέρα. Βρίσκονται σέ πορεία ἀπελευθέρωσης.

Ὁ Χριστός εἶναι ἡ ἐλπίδα τῶν Ἀφρικανῶν. Εἶναι «ὁ Βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καί Σωτήρας». Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στήν ἱεραποστολική της προσπάθεια καί διακονία στέκεται δίπλα στήν ἀγωνία καί τόν πόνο τους. Διεξάγει ἀγῶνα νά τοὺς κατηχήσει τόν λόγον τῆς ἀληθείας καί ν' ἀποκαλύψει σ' αὐτούς τό Εὐαγγέλιο τῆς δικαιοσύνης. Ὁμαδικά βαπτίζονται καί ὁμαδικά ἱερολογοῦνται οἱ γάμοι τους. Δημιουργεῖται νέα ζωή, ζωή χαρᾶς καί εἰρήνης, ζωή μέσα στό φῶς τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως μάς λέει ὁ Χριστός «ὅ,τι γεννιέται ἀπό τό πνεῦμα εἶναι πνευματικό» (1ω. 3,6). Γίνονται πνευματικοί.

Ζήσαμε πρόσφατα τό μυστηριακό γεγονός τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας Ἀφρικανῶν στό χωριό Kishogo, 43 χλμ. ἀπό τήν πόλη Bukoba. Ἐκείνη τή λαμπρή μέρα, ἑκατόν εἴκοσι ψυχές ἔγιναν κοινω-

νοί «τοῦ θανάτου καί τῆς ἀναστάσεως Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ ἡμῶν». Δηλαδή ἀπέκτησαν «φωτισμόν γνώσεως καί εὐσεβείας». Μέσα σ' ἕνα ποτάμι πού περνάει μέσα ἀπό τίς μπανανιές καί κάτω ἀπό τόν ἥλιο τοῦ ἰσημερινοῦ, πῆραν τήν «εὐλογία τοῦ Ἰορδάνου» καί ἀπό δῶ καί πέρα θά ἡγιασθῶν «τόν ἥλιον τῆς Δικαιοσύνης». Μέσα στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία θά ὁμολογοῦν ὅτι «τό φῶς σου Κύριε ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς, ἐν ἐπιγνώσει ὑμνοῦντάς σε».

*Ἀπό τό Γραφεῖο
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μουάνζας*

«ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΘΑΥΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΛΛΟΙΩΣΗ ΤΟΥ...»

Προσδιορίζοντας τά ζιζάνια
τοῦ ἀμπελῶνος τῆς Ἀφρικῆς

Εἶναι σχεδόν γνωστές οἱ προσπάθειες καί οἱ δυσκολίες τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου γιά τίς ὁποῖες γράφουμε καί ξαναγράφουμε, ὅμως ἐλάχιστες φορές μπορούμε νά γίνουμε κατανοητοί ἀπό τό ἀναγνωστικό κοινό πού στήν πλειοψηφία του εἶναι φίλοι τῆς ἱεραποστολῆς καί συνεργοί. Καί τοῦτο διότι ἂν κάποιος δέν ἔχει τήν ἐμπειρία ἢ τή γνώση τῆς πολυπλοκότητας τοῦ ἀφρικανικοῦ κόσμου εἶναι πολύ δύσκολο νά συνδυάσει ὅλες αὐτές τίς πληροφορίες καί νά σχηματίσει προσωπική γνώμη.

Μικρό καθημερινό παράδειγμα τό ἀκόλουθο, ἀπό τά πολλὰ πού θά μείνουν στή μνήμη καί στήν ἐμπειρία μας καί δέν θά μπορέσουμε μᾶλλον ποτέ νά τά καταγράψουμε.

Βρισκόμουν στήν πρωτεύουσα τοῦ Καμερούν Γιαουντέ. Μιά σύγχρονη πρωτεύουσα ὅπου, μέ σχετική δυσκολία καί ὑπό σχετική κλίμακα, μπορεῖς νά βρεῖς ὅ,τι καί σέ μία σύγχρονη πόλη τοῦ προηγμένου κόσμου. Ἀναζητοῦσα ἕνα ἀνταθλητικό μελάνης ἐνός παιλίου μοντέλου φάξ γιά τό Γραφεῖο τῆς Μητροπόλεως. Πίστευα ὅτι θά ἦταν εὐκολο νά τό βρῶ. Ἀτυχῶς ἀπεδείχθη πολύ δύσκολο· ὅ,τι παραπλήσιο καί ἂν βρῆκα δέν ἦταν δυνατόν νά ταιριάξει.

Ἄρχισα νά μπαίνω ἀπό μαγαζί σέ μαγαζί μέ τό παιλιό ἀνταθλητικό καί ἐπιμένοντας νά βρῶ τό ἴδιο μοντέλο, «ἔφαγα» μία μέρα ἀκριβῶς. Τέλος κάπου κοντά στά δικαστήρια τῆς πόλεως, σέ κάποιο ἀπίθανο «παραγοειδές» μαγαζί ὁ πωλητής μου λέει: «Τό ἔχω ἀλλοῦ ὄχι ἐδῶ...».

Αὐτό γιά ὅποιον ξέρει σημαίνει ὅτι ὑπάρχει σέ κάποιο ἄλλο μαγαζί καί μπορεῖ νά πάει νά τό φέρι σέ μία ἔξτρα τιμή σύν τά λεφτά γιά τό ταξί πού θά πάρει. Χωρίς νά πολυλογῶ καί ἀφοῦ μέ ἔπεισε ὅτι κατάλαβε τί ἤθελα τοῦ ἔδωσα τό παιλιό ἀνταθλητικό καί ἔφυγε γιά νά πάει νά τό φέρι...

Παρέμεινα νά τόν περιμένω ἔξω ἀπό τό «μαγαζί» του διότι καί νά ἤθελα νά μῶ μέσα θά ἦταν ἀδύνατον νά μέ χωρέσει. Στήν ἀναμονή ἄρχισα νά περπατῶ πέρα-δῶθε γιατί ἦταν καί καταμεσήμερο καί ὁ ἥλιος σέ ἔκαιγε ἂν ἔμενες ἀκίνητος. Ἔτσι τό μάτι μου ἔπεσε σέ μία ἐπιγραφή: Ἐρησκειυτικό Βιβλιοπωλεῖο «Τό θεῖον ἔλεος» καί ὑπότιτλος «Βι-

βλία και είδη θρησκευτικής τέχνης και πρακτικής» και ένα μεγάλο βέλος να δείχνει σε μία κατεύθυνση στο έσωτερικό ενός κτιρίου.

«Ή As πάω να ρίξω μία ματιά να μου περάσει και η ώρα της άναμονής», σκέφθηκα. Έτσι μπήκα μέσα στο κτίριο και κατά το λαβυρινθικό σύστημα ακολούθησα τα βέλη που θά με οδηγούσαν στο βιβλιοπωλείο. Είναι μία ξεχωριστή εμπειρία να περπατάς μέσα σε τέτοιους λαβυρίνθους κτιρίων, παραπηγμάτων και έσωτερικών διαιρέσεων υποτιθέμενων μαγαζιών, έργαστηρίων και αποθηκών, στο τέλος όμως η σήμανση άπεδείχθη έπιτυχής.

Μπήκα στο «βιβλιοπωλείο». Μέ καθημέρισε ο καταστηματάρχης και με ρώτησε πώς θά μπορούσε να με έξυπηρετήσει. Άπληντησα ότι ήθελα να ρίξω μία ματιά και μετά θά του έλεγα αν κάτι με ενδιέφερε. «Έλεύθερα πάτερ μου...», μου είπε και άρχισα να κοιτάζω πιό άνετα γύρω μου.

Ύπηρχαν άλλοι τρεις πελάτες μέσα και ένας βοηθός. Δέν έμνε και πολύ έλεύθερος χώρος και έτσι περίμενα λίγο διακριτικά να κάνουν κάποια βήματα οι υπόλοιποι για να προχωρήσω πάρα μέσα. Είδα μία σειρά βιβλίων και κατάλαβα ότι ήταν εκδόσεις της Καθολικής Έκκλησίας, μία σειρά άκόμα από αγαπημάκια της Παναγίας της Λούρδης ένίσχυσαν την πρώτη μου ιδέα. Περνώντας, όμως, κάτω από μία άπιθανη ποικιλία κομποσκοινιών με χάντρες άρχισαν τά έρωτηματικά διότι υπήρχε μία σχετική στοίβα κομποσκοινιών χωρίς σταυρό, όπου κρεμόταν και ένα ταμπελάκι που έγραφε «Μουσουλμανικά»!

Τό έόμενο βήμα, με τή μετακίνηση των άλλων πελατών, με έφερε μπροστά από μία προθήκη, όπου υπήρχαν φιάλες, φιαλίδια, κουτιά, κουτάκια και υλικά σε σακούλες και σακουλάκια. Άρχισα να διαβάζω μετ' έκπληξως τις έπιγραφές: «Λάδι του άγίου Μωυσέως», «Λάδι ευλόγημένο (σε) και για έξορκισμούς», «Λάδι συζυγικής πιστότητας», «Λάδι οικογενειακών προβλημάτων», «Λάδι για καλή τύχη και οικονομική έπιτυχία». Αυτό τό τελευταίο είναι ειδική προσφορά, σκέφτηκα, 2 σε 1.

Κατόπιν ακολούθησα την ανάγνωση των έπιγραφών επάνω στα κουτιά. Άλάτι ευλόγημένο με τον υπότιτλο «ταχεία έπιστροφή στον άποστολέα τους» (σ.σ.) των μαγικών. «Άλάτι και κοιμάσαι ήσυχος» (σ.σ.) από τά

μαγικά. «Άλάτι έξορκισμών», «Άλάτι που διώχνει την κακοτυχία», «Άλάτι δυνατό» (προφανώς πολύ διαβασμένο), «Άλάτι ειδικών προβλημάτων» (αυτό δέν είχε επεξήγηση).

Πέρασα στο έόμενο ράφι των θυμιαμάτων. «Λιβάνι δυνατό», «Λιβάνι διαβασμένο», «Λιβάνι του τάδε άγίου και της τάδε άγίας», «Λιβάνι της άγίας Οικογένειας», «Λιβάνι που μυρίζει ο πειρασμός και τρέχει», «Λιβάνι συζυγικής πιστότητας, οικονομικών προβλημάτων και καλής τύχης» (3 σε 1), «Λιβάνι ξευρέσεως καλού συντρόφου» και τέλος «Λιβάνι δυνατό πιό πολύ και από βουντού»! Αυτό τό τελευταίο άκουγόταν τουλάχιστον έντυπωσιακό.

Στάθηκα για μία στιγμή άπορημένος. Ήθελα να γελάσω και αισθάνθηκα άμήχανα. Μετά έριξα μία ματιά στους άλλους πελάτες και τότε κατάλαβα. Ήταν μία γυναίκα μεγάλη σε ηλικία, η οποία είχε ήδη επιλέξει μία σειρά από κουτάκια, σακουλάκια και λάδια. Μετρούσε τά χρήματά της να πληρώσει, κάποια στιγμή δίστασε, πήρε ένα κουτί από αυτά που είχε διαλέξει, τό επέστρεψε στο ράφι δίπλα μου και αντ' αυτού πήρε «Άλάτι έξορκισμών» και τό πρόσθεσε στα υπόλοιπα ψώνια της. Πλήρωσε και έφυγε.

Άμέσως μπήκε ένας άνδρας βιαστικός. Κρατούσε μία μικρή φυλλάδα στα χέρια του, από αυτές τις φωτοτυπικές, φτηνές εκδόσεις. Ήταν μία ειδική προσευχή του Άρχαγγέλου Μιχαήλ κατά της μαγείας. «Τό έχετε αυτό;», ρώτησε τον πωλητή. Ο πωλητής γύρισε προς τό ράφι που ήταν ακριβώς πίσω του και είχε μία μεγάλη σειρά παρομοίων εκδόσεων, έριξε μία ματιά και είπε: «Δυστυχώς μάς έχει εξαπληθεί, θά φέρουμε την άλλη εβδομάδα», και ο άνδρας έφυγε τόσο ξαφνικά όσο είχε έλθει.

Γνώριζα αυτό τό φυλλάδιο διότι κάποια στιγμή που άντιμετώπιζα κάποια προβλήματα που ήταν γνωστά και στην εκκλησιαστική μας κοινότητα έλαβα, διά μέσου ενός δευτέρου προσώπου, ένα φάκελλο από κάποιον γνωστό μου πιστό που περιείχε αυτό τό φυλλάδιο και τρία κεριά με ένα σημείωμα που έγραφε: «Σεβασμιώτατε, γνωρίζω τά προβλήματά σας, ξέρω ότι είναι ένας πειρασμός του διαβόλου και σάς στέλνω αυτήν την προσευχή του Άρχαγγέλου Μιχαήλ, να τή διαβάσετε με άναμμένα και τά τρία κεριά μέχρι να λειώσουν. Μετά να αγοράσετε γλυκά άξίας... (καθόριζε

και τό ποσό σε τοπικό νόμισμα!), να πάτε στη γειτονιά σας και να τά μοιράσετε σε μικρά παιδιά μόνο και ο πειρασμός θά σταματήσει. Τό έχω δοκιμάσει και είναι πολύ άποτελεσματικό. Την εύχή σας».

Βέβαια δέν ακολούθησα τίποτα από αυτά και άρκεστηκα να μιλήσω γενικά και άπρόσωπα σε μία κυριακάτικη Λειτουργία συμβουλευτικά γι' αυτού του είδους τις πρακτικές. Τό άποτέλεσμα ήταν ο γνωστός μου άποστολέας να χαθεί από τό εκκλησίασμα για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα.

Πίστευα ότι ήταν κάποιο μοναδικό και σπάνιο φαινόμενο άλλα ή έπίσκεψή μου στο συγκεκριμένο μαγαζί αυτή την ήμερα μου άπεκάλυπτε μία πολύ καλή στημένη και οργανωμένη «παραθρησκευτική και παρεκκλησιαστική βιομηχανία θαυμάτων και λύσεων», που υποστηρίζει όχι τον Ευαγγελισμό των Έθνών άλλα τον άκρατο συγκρητισμό, τή σύγχυση και την άπώλεια των νεοφύτων χριστιανών.

Άφου έφυγαν οι πελάτες πλησίασα τον πωλητή και τον ρώτησα: «Τά είδη που πουλάτε είναι προϊόντα κάποιων εκκλησιών;». Μέ κοίταξε λίγο παραξευμένος και μου είπε: «Είναι λειτουργικά είδη όλων των εκκλησιών και των θρησκείων», σαν να ήταν η έρώτησή μου έντελώς άκατανόητη. «Σας ρωτάω γιατί βλέπω μερικές εκδόσεις της Καθολικής Έκκλησίας, άλλα και κάποια άλλα πράγματα που δέν ανήκουν σ' αυτήν».

Μέ ξανακοίταξε κάπως παράξενα σαν να προσπαθούσε να καταλάβει αν ήμουν άφελής ή περίεργος, όπως όλοι οι λευκοί. Τελικά κάποιο έλαφρυντικό θά μου έδωσε και άρχισε να μου λέει: «Κοιτάξτε, μερικά είναι, μερικά δέν είναι, άλλα ο κόσμος μάς τά ζητάει και μερικοί ιερείς προτρέπουν τον κόσμο να τά χρησιμοποιεί για να μην πηγαίνουν στους μάγους».

Δέν είπα τίποτα και ο συνομιλητής μου συνέχισε: «Αυτή η κυρία που έφυγε πριν λίγο έχει κάποια προβλήματα οικογενειακά. Της έχουν κάνει μάγια και όλα της πάνε στραβά. Συμβουλευτήκε τον ιερέα της ένορίας της και αυτός την έστειλε να αγοράσει τά άπαραίτητα για να της διαβάσει στο σπίτι της έξορκισμούς. Είναι πολύ καλύτερα από τό να καταλήξει να πάει και αυτή σε κάποιον μάγο».

Η άπάντησή του ήταν σαφής και μου άποκάλυπτε στην πράξη και στην άφρικανική πραγματικότητα «τή μαγική αντίληψη της πίστεως», (όχι πώς τό φαινόμενο

αυτό δέν άγγίζει και μέλη εκκλησιαστικών κοινοτήτων με δισχιλιετή παράδοση). Άπλά εδώ έμφανίζοταν άπροκάλυπτα σε ένα πρωτογονικό έπίπεδο, χειροπιαστό και χωρίς μάσκα.

«Μά γνωρίζω ότι πολλές εκκλησίες δέν προτρέπουν τους πιστούς σε τέτοιου είδους χρήση των έξορκισμών και η Κυβέρνηση κάνει μεγάλη προσπάθεια να μη γίνονται τέτοια πράγματα γιατί πολλοί έξαπατούν τον κόσμο, καθότι οι έξορκισμοί κοστίζουν άρκετά χρήματα και είδη και δημιουργούνται πολλά προβλήματα», έκανα λίγο παραπάνω τον χαζό για να μου μιλήσει περισσότερο ο συνομιλητής μου, έπιβεβαιώνοντας την άρχική έκτίμηση για μένα.

«Κοιτάξτε πάτερ μου, έπίσημα έτσι είναι τά πράγματα άλλα ο κόσμος υποφέρει, έχει προβλήματα. Τά προβλήματά μας στην Άφρική, εδώ και χιλιάδες χρόνια τά έβλυναν οι «μαραμπού», οι μάγοι και οι φύλακες των μυστικών κάθε φυλής. Ο κόσμος μας πριν λίγα χρόνια γνώρισε τό Ευαγγέλιο όπως και διάφορες άλλες θρησκείες. Και τό Ευαγγέλιο μιλάει για τά διαμονικά πνεύματα και έχει τους έξορκισμούς. Από την πατρίδα μας έχουν περάσει πολλές χριστιανικές εκκλησίες (όμολογίες), άλλες είναι έναντίον των έξορκισμών άλλες είναι υπέρ και τους δέχονται. Ο κόσμος υποφέρει από τά κακά πνεύματα, θέλει μία λύση, δέν μπορεί να περιμένει και να υποφέρει συνέχεια. Έτσι καταφεύγει ξανά στους μάγους, είναι καλό αυτό! Έσείς τί λέτε;...».

Δέν περίμενε να άπαντήσω και συνέχισε: «Πολλοί ιερείς χρησιμοποιούν τις πρακτικές αυτές των έξορκισμών και βοηθάνε τον κόσμο. Εγώ θά σας πω σχεδόν όλοι και όλων των «εκκλησιών» και ως λένε έπίσημα ότι δέν συμφωνούν. Κατά βάθος ξέρουν ότι κάνουν λάθος. Και άμα οι ίδιοι έχουν ένα πρόβλημα τί κάνουν, δέν πάνε στο χωριό τους να συμβουλευτούν τον άρχηγό του χωριού; Και αυτός τους λέει τί να κάνουν. Ξέρετε τί είναι η μαγεία στην Άφρική; Είναι τρόπος ζωής! Δέν είναι μόνο για κακό όπως νομίζετε στην Ευρώπη είναι και για καλό, είναι και για να άντιμετωπίσεις την κακή μαγεία».

Τόν άκουγα και θαύμαζα τό μέγεθος του συγκρητισμού, της σύγχυσης και της άλληλοίωσης των ευαγγελικών λόγων. Όλα ένα κουβάρι, ένας άχταρμάς.

Ἄπό ποῦ ν' ἀρχίσεις καί ποῦ νά τελειώσεις ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀποδέχεται, ἄνευ ὄρων, τήν ἀλήθεια ὄλων τῶν θρησκειῶν ἀλλά καί τῆς μαγείας.

Ἔδειξα ὅτι κατάλαβα ὅσα μοῦ ἔλεγε καί ὁ ἴδιος κατάλαβε ὅτι κάποια ἀλλήλη γνώμη εἶχα καί ἀποχώρησα ἀπορημένος καί ἠυπημένος. Ἄρχισα νά σκέπτομαι πῶς μπορεῖ νά ἀντιμετωπίσει ἕνας ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου μιά τέτοια κατάσταση καί πελάγωσα.

Θυμήθηκα καί τά λόγια πού ἄκουσα σέ ἕνα δεῖπνο πού ἤμουν καλεσμένος μαζί μέ δύο ἐκπροσώπους ἀλλήλων ὁμολογιῶν, πρὸς τιμὴν τοῦ ἀποχωρῶντος Ἑλληνοῦ Πρέσβευος στό Γιαουντέ πρὶν δύο χρόνια περίπου ἀπὸ τὰ χεῖλη ἑνὸς ὑψηλόβαθμου κυβερνητικοῦ μέλους, ἐκλεκτοῦ ἀνθρώπου, μέ ἠαμπρές σπουδές στήν Εὐρώπη, ἀνοικτοῦ πνεύματος στήν πολιτική του σταδιοδρομία καί εὐσεβοῦς Ρωμαιοκαθολικοῦ. Λόγω τοῦ ὅτι ἡ παρουσία κάποιων κληρικῶν πάντα δημιουργεῖ τὴ διάθεση γιὰ θεολογικές ἢ θεολογίζουσες συζητήσεις γύρισε κάποια στιγμή καί μᾶς εἶπε:

«Κοιτάξτε Σεβασμιώτατοι, ἐσεῖς οἱ Εὐρωπαῖοι ἱεραπόστολοι ὅταν ἤλθατε στήν Ἀφρική μᾶς χαρακτηρίσατε ἀπολίτιστους, ἀγράμματους, χαμηλῆς νοημοσύνης καί ἀναλήβατε τὸ μεγάλο ἔργο νά μᾶς ἐκπολιτίσετε, νά μᾶς μορφώσετε, νά μᾶς κάνετε ὅπως εἴσατε ἐσεῖς. Μᾶς εἶπατε ὅτι οἱ παραδόσεις μας εἶναι γελοῖες καί πρέπει νά τίς ἀρνηθοῦμε. Οἱ γλῶσσες μας εἶναι βάρβαρες καί μᾶς μάθατε τίς δικές σας – Ἀγγλικά, Γαλλικά – πού τελικά δέν εἶναι δικές σας γιατί βασίζονται στή λατινική καί ἐλληνική.

Μετά, ὅμως, ἀπὸ 140 χρόνια τί καταφέρατε; Θά σᾶς μιλήσω προσωπικά· ἐγὼ ὅταν γυρίζω στό σπίτι μου μιλῶ τὴ διάλεκτο τῆς φυλῆς μου μέ τὴν οἰκογένειά μου. Τὰ Σαββατοκύριακα πηγαίνω στό χωριό μου καί ζῶ μέ τοὺς χωριανούς μου. Εἶμαι μέλος τῆς ἱεραρχίας τοῦ χωριοῦ μου. Στό χωριό μου κάνουμε κάθε χρόνο κάποιες παραδοσιακές ἐορτές, τὰ παιδιά πέφτουν στό ποτάμι καί μένουν κάτω ἀπὸ τὸ νερό πάνω ἀπὸ δέκα λεπτά καί ὅταν ξανανεβαίνουν στήν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ μᾶς φέρνουν τὰ μηνύματα ἀπὸ τοὺς νεκρούς, γιὰ ὅσα θά συμβοῦν τὸν καινούργιο χρόνο, ἂν ἡ σοδειά θά εἶναι καλὴ ἢ ὄχι, ἂν γεννηθοῦν πολλὰ παιδιά, ἂν πεθάνουν πολλοὶ ἀπὸ ἐμᾶς. Αὐτὸ εἶναι μέρος τοῦ πολιτισμοῦ μας πού ἐσεῖς ἀπορρίψατε χωρίς κἂν νά ὑποψιαστεῖτε ὅτι ὑπάρχει, χωρίς νά ἔχετε κάτι ἀνάλογο νά

μᾶς προσφέρετε ἀπὸ τὸν δικό σας πολιτισμὸ καί ἐγὼ βλέπω σήμερα ὅτι οἱ παραδόσεις μας εἶναι πολὺ πιὸ ἰσχυρές ἀπὸ ὅ,τι ἔχετε νά μᾶς προσφέρετε.

Δέν εἶμαι ἐνάντια στὸν Χριστιανισμὸ, ἀντίθετα πιστεύω στὸν Χριστὸ ὅπως τὸν διδάσκει ἡ Ἐκκλησία, ἀλλά εἶμαι ἀντίθετος μέ τὸν τρόπο πού θέλετε νά τὸν μεταδώσετε ἀπορρίπτοντας τίς παραδόσεις τῆς Ἀφρικῆς, πού εἶναι παραδόσεις πολὺ παλαιότερες τῶν δικῶν σας πολιτισμῶν. Ἐπιτέλους ἀνακαλύψτε κάτι ἀπὸ τὴν Ἀφρική, μάθετε τί εἶναι ἡ Ἀφρική πρὶν διαγράψετε τόσο εὐκολὰ τὰ πάντα. Δυστυχῶς καί οἱ πολιτικοὶ τῶν προηγμένων χωρῶν σας ἔτσι μᾶς βλέπουν καί γι' αὐτὸ ποτὲ δέν θά βοηθήσουν πραγματικὰ τὴν Ἀφρική νά βγεῖ ἀπὸ τὰ πραγματικὰ της προβλήματα».

Κανένας μας δέν ἀπάντησε γιὰ τὰ λόγια τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ φανέρωναν καί μιά πικρὴ ἀλήθεια, τὴ σκοτεινὴ δηλαδή πλευρὰ κάποιων πρώτων ἱεραποστολῶν πού ἀπλὰ προηγήθηκαν καί προετοίμασαν τὸν δρόμο τῆς ἀποικιοκρατίας.

Μιά καθαρὴ καί σκληρὴ κριτικὴ πού μπορεῖ νά γίνει ἀφορμὴ πολλῶν σκέψεων, συζητήσεων καί ἀναθεωρήσεων στήν προσπάθειά μας νά μεταδώσουμε τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ σὰν τρόπο ζωῆς καί τὴν παράλληλη προσπάθεια νά δημιουργηθοῦν τοπικὲς παραδόσεις μέ τὴ μεταφορὰ τοῦ λειτουργικοῦ πλοῦτου τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας παραδόσεως. Τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ πού ἀκριβῶς ἐνσαρκώθη γιὰ νά ἀπελευθερώσει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν ὑποδούλωσή του στὸν φόβο καί στὰ δημιουργήματα τοῦ φόβου.

Ἡ μελέτη ὄλων αὐτῶν τῶν φαινομένων ἀλλά καί τοῦ ζωτικοῦ συνδέσμου τῶν Ἀφρικανῶν ἀδελφῶν μας μέ αὐτὴ τὴ νοσηρὴ πραγματικότητα σίγουρα θά ἐντοπίσει τίς ἀδυναμίες τῆς κάθε κατηχητικῆς προσπάθειάς μας καί θά μᾶς προσδιορίσει τρόπους προσεγγίσεως καί ἴσως πιθανές λύσεις. Ἄν διαθέτουμε, βέβαια, τὴν τόλημ νά ἀσχοληθοῦμε σέ τέτοια βᾶθη. Ἀλλὰ οἱ παρατηρήσεις αὐτές μποροῦν νά εἶναι ἐπίσης καί ἕνα ἔναυσμα γιὰ μιά ἀλλαγὴ στὴ στάση σκέψεως ὄλων μας γιὰ τὸ τί σημαίνει Ἀφρική καί τί ἀκριβῶς ἔχει νά ἀντιπαλέψει ἢ προσπάθεια τοῦ ἀποστολικοῦ ἔργου, ἢ ὅποια ζητᾶ τὴν ἔμπρακτὴ βοήθεια καί τὴν προσευχὴ ὄλων μας.

† Ὁ Καμερόν Γρηγόριος

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

«Ἡ ἀγιολόκος Πισιδία»

Ἐπισκόπου Σωτηρίου Τράμπα, Μητροπολίτου Πισιδίας, ἔκδοσις Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πισιδίας, Σεοῦλ 2009, 126 σελ.

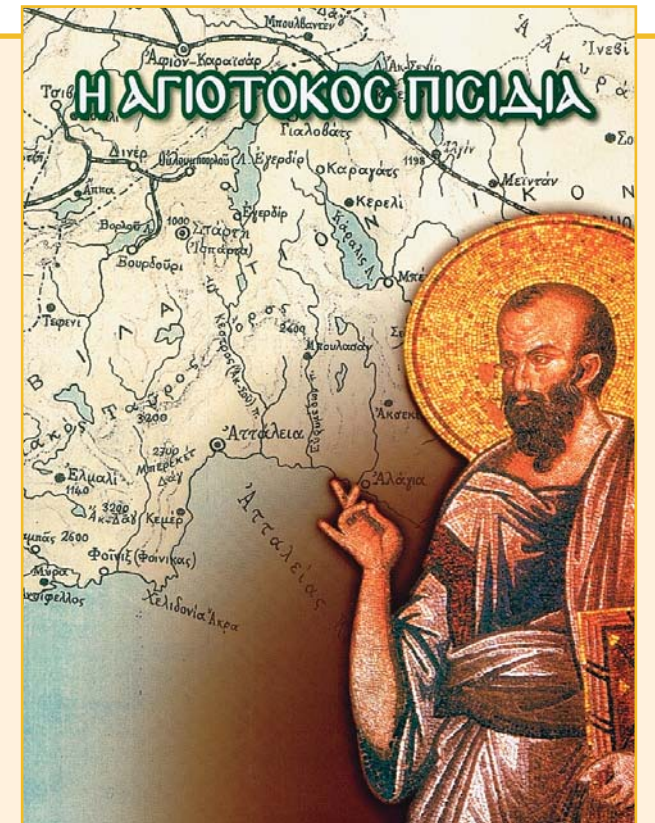
Τὸ πόνημα αὐτὸ τοῦ Μητροπολίτου Πισιδίας κ. Σωτηρίου Τράμπα εἶναι ταυτόχρονα ἕνα συναξάρι Ἁγίων καί ἕνας ἱστορικός καί τουριστικός ὁδηγὸς τῆς περιοχῆς. Οὐσιαστικὰ τὸ ἔργο συνιστᾶ μίαν κριτικὴ ἐπεξεργασία ὄλων τῶν σχετικῶν γραπτῶν πηγῶν: Μηναιῶν, ἱστορικῶν ἔργων, ἱερογραφικῶν μελετῶν, ὅπως καί προσωπικῶν ἀναμνήσεων προσφύγων πού διασώζουν ἀναμνήσεις δικές τους καί παλαιότερων. Ἔτσι, τελικὰ, ἀποτελεῖ μίαν ἀφήγηση τῆς ὄλης ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς ἀπὸ τὴν ἴδρυση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Πισιδίας, τὴν ὀργάνωση, τοὺς διωγμούς, τοὺς Ἐπισκόπους, τοὺς ναοὺς, τὴν ἐνοριακὴ ζωὴ, τὰ θρησκευτικὰ ἔθιμα, μέχρι τὸν τρόπο πού αὐτὰ διασώζονται καί ἐπιβιώνουν σήμερα. Ἡ ἔκδοσις εἶναι εὐχρηστὴ καί καλαίσθητη. Τὸ κείμενο εἶναι ὀργανωμένο σέ τέσσερα κεφάλαια:

Α. Οἱ Ἅγιοι τῆς Πισιδίας. Περιλαμβάνει τοὺς βίους τῶν γνωστῶν Ἁγίων τῆς Πισιδίας, μέ βάση τῆς ἱστορικῆς πηγῆς, τὴ σύνθεσις μιᾶς κοινῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας, τὸν καθορισμὸ ἡμέρας κοινοῦ ἐορτασμοῦ τῶν Ἁγίων καί, τέλος, τὴν ἱστορικὴν μίαν εἰκόνας πού συγκεντρώνει ὄλους τοὺς Ἅγιοις.

Β. Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Πισιδίας: Ἐξιστορεῖται ἡ ἴδρυσις, ὀργάνωσις καί διοίκησις τῆς Μητροπόλεως καί τῶν ἐξαρτωμένων Ἐπισκοπῶν. Μνημονεύονται καί οἱ διατελέσαντες γνωστοὶ Ἐπίσκοποι.

Γ. Οἱ Ἐκκλησιαστικὲς Κοινότητες: Ἀναπτύσσεται ἡ ἱστορία καί ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ στίς κυριότερες ὀρθόδοξες κοινότητες τῆς Μητροπόλεως.

Δ. Παράρτημα: Περιγράφεται ἡ δραστηριότητα πού ἀνέπτυξαν οἱ πρόσφυγες ὅταν ἤλθαν στὴ νέα πατρίδα γιὰ νά ὀργανώσουν τὴ θρησκευτικὴ καί κοινωνικὴ τους ζωὴ, οἱ ναοὶ πού ἴδρυσαν, οἱ ἔκδοσις πού ἔκαναν καί τέλος τὰ σχετικά σωμα-

τεῖα πού σήμερα λειτουργοῦν. Τὸ κείμενο συνοδεύεται ἀπὸ πέντε διαφωτιστικοὺς χάρτες τῆς περιοχῆς καί πλουτίζεται μέ 37 σχετικὲς φωτογραφίες.

Τὸ ὄλο ἔργο δείχνει ὅτι γιὰ τὸν συγγραφέα ἡ ἀνάδειξή του ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὡς Μητροπολίτη Πισιδίας δέν ἀποτελέσει εὐκαιρία γαλήνιας ἀναπόλησις πεπραγμένων καί τιμητικῆς ἀποστρατείας, ἀλλὰ συνιστᾶ χρέος καί εὐθύνη νά συνεχίσει τὴ διακονία του σέ ἕνα νέο τομέα, δηλαδή συγκεκριμένα νά ἐπισυναγάγει, νά ἐνσαρκώσει καί νά ἀναβιώσει τὴν «πάλη ποτὲ διαλάμψασα» Μητρόπολη Πισιδίας.

Τὸ βιβλίο ἀφιερώνεται «στὴν ἱερὴ μνήμη τῆς βασανισμένης γενιᾶς τῶν προσφύγων τοῦ 1922» καί ἀποβλέπει στό νά συντελέσει στὸν στενότερο σύνδεσμό μας μέ τοὺς Ἅγιοις τῆς μαρτυρικῆς Μητροπόλεως Πισιδίας.

† Δ. Λάππας

Δόσιμο αγάπης χωρίς όρους καί όρια

«Πάνε αρκετά χρόνια από τότε που άναψε η φλόγα της Ὁρθόδοξης Χριστιανικής πίστης στην ανατολική Ἀφρική και συγκεκριμένα στην Κένυα. Ὑπῆρξαν δυσκολίες, προβλήματα αναρίθμητα, πόνος έξουθενωτικός, συνθήκες ἀπερίγραπτα δύσκολες. Ἀλλῆ ἡ θεϊκή φλόγα δὲν ἔσβησε. Ἡ ἀληθινή πίστη στὸν Ἕνα Τριαδικό Θεό ἐδραιώνεται ὄλο και βαθύτερα.

Ἡ στροφή πρὸς τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῶν πρώτων ομάδων στηρίχθηκε, κυρίως, στὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία ἔχει δημοκρατική δομή και προσφέρει τὴ δυνατότητα ἀνάπτυξης τοπικῆς αὐτοδύναμης ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Σὲ μιά ἐποχή ἀποικιοκρατικῆς νοοτροπίας και κηδεμονίας, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία παρουσιάστηκε ὡς μιά ἀπὸ τὶς πιὸ φιλελεύθερες και ἀνοικτές ἐκκλησιαστικῆς προσπάθειες και γι' αὐτὸ πολλοὶ προσχώρησαν σ' αὐτήν.

Ὁ Κενυάτης εἶναι ἔτοιμος νὰ δεχθεῖ τὴν ἀληθινή, τὴ γνήσια Ὁρθόδοξη χριστιανική πίστη και παράδοση, πού πραγματικά ἐλευθερώνει τὸν ἄνθρωπο και τὸν λυτρώνει ἀπὸ τὴ σκλαβιά στὴν τυπολατρεία και στὴ στείρα «πρεπολογία».

Μιά ἐλευθερία, ἐλευθερία ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, γίνεται ἀμέσως ἀντιληπτή και ἀμέριστα ἀποδεκτή, ἀρκεῖ ἐκεῖνος πού θὰ τὴ μεταφέρει νὰ εἶναι αὐτὸς πρῶτα ὄντως ἐλεύθερος. Νὰ ἐλευθερωθεῖ ἀπὸ κάθε εἶδους ἐθνικισμό, ἀπὸ ποικίλους φόβους και προκαταλήψεις, και νὰ ἐγκολληθεῖ μόνο τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ πού εἶναι γνήσια ἀγάπη πρὸς Αὐτόν και τοὺς ἀνθρώπους. Νὰ δώσει ἀγάπη χωρίς ὅρους και ὅρια. Ἡ δουλειά του νὰ εἶναι ὄχι νὰ ὑποστηρίξει τὴν πίστη ἀλλῆ νὰ τὴ ζεῖ.

Σ' ἓνα τέτοιο ἔργο εἶναι πάντα πρόθυμοι νὰ πρωτοστατήσουν οἱ τοπικοὶ παράγοντες, κληρικοὶ και λαϊκοί, ἄνδρες και γυναῖκες. Μέσα στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἡ ἐνορία γίνεται τὸ κέντρο τῆς ὁργανώσεως νέων, ἀνδρῶν και κυρίως γυναικῶν πού ἔχουν πολὺ σημαντικὴ δράση. Κάθε ἐνορία ἔχει τὴ δική της «Ἕνωση Μπτέρων», τῶν ὁποίων ἡ προσφορά και τὰ ἔργα ἀγάπης εἶναι ἐκπληκτικά.

Ἡ γυναικεία παρουσία στὸν χώρο αὐτὸ ἦταν και εἶναι μεγάλη και καθοριστική. Ἀπὸ τὴ φύση της ἡ γυναίκα παίζει σημαντικό ρόλο σὲ «δεύτερο» πλάνο. Δὲν φαίνεται, δὲν ἀκούγεται, δὲν γίνεται, ἴσως, γνωστή προσωπικά (ὀνομαστικά). Ὅμως εἶναι πάντα ἐκεῖ, στὴ βάση, στὰ θεμέλια.

Εἶναι δύσκολο νὰ παρουσιαστεῖ ὄλο τοῦτο τὸ ἔργο τῶν γυναικῶν στὴν Κένυα, μέσα σὲ λίγες γραμμές. Ἡ ἔκταση και τὸ βάθος τῆς προσφορᾶς τῶν γυναικῶν στὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο δὲν μπαίνει σὲ λόγια «ἐκθέσεως», δὲν παρουσιάζεται μὲ «ἀναφορές» οὔτε μὲ στατιστικά νούμερα ἢ γραπτές παρουσιάσεις. Εἶναι πέρα ἀπ' ὄλα αὐτά. Κίνδυνος στὴν παρουσίαση ἐνός τέτοιου ἔργου εἶναι ὁ ἐνθουσιασμός, πού στηρίζεται σὲ ἐξιδανικεύσεις, νὰ ὀδηγήσει σὲ ἀπογοήτευση.

Πολλοὶ ἔχουμε μιά ρομαντικὴ ἀντίληψη γιὰ τὴν ἱεραποστολή. Νομίζουμε, ἴσως, ὅτι εἶναι μιά προσπάθεια κηρυκτική, φιλάνθρωπική, πορεία μὲ πνευματικῆς κατὰκτῆσεις και ἐπιτυχίες. Ἐνδεχομένως νὰ ὑπάρχουν και λίγες δυσκολίες, ἔτσι γιὰ ...διακόσμηση και ἔλξη ἢ γιὰ νὰ τονίζεται ἡ ἐπιτυχία! Ὅμως οἱ δυσκολίες εἶναι ἀληθινῆς και πολὺμορφης κακοπάθειας.

Ὑπάρχουν και οἱ εὐλογημένες πλευρές, ἀλλῆ ποτὲ δὲν λείπουν οἱ πλειυρές οἱ γεμάτες ἀδυναμίες, ιδιότητες και πάθη.

Ὅμως πέρα ἀπ' ὄλα αὐτά ἡ δραστήρια παρουσία τῶν γυναικῶν στὶς Ὁρθόδοξες ἐνορίες εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητο. Τὸ διαπιστώνει κανεὶς ἂν βρεθεῖ ἔστω και γιὰ λίγο στὴν ἀφρικανική κοινωνία. Τὸ μαρτυρεῖ και ἡ ὑπαρξη πολλῶν γυναικείων ὁργανώσεων πού εἶναι γιὰ τὴν Κένυα σήμερα μιά ὑπολογίσιμη και ἀπ' ὄλους σεβαστὴ δύναμη.

Μπορεῖ ἡ ἀπὸ αἰῶνες κενυατικὴ παράδοση νὰ μὴν εὐνοεῖ τὴ θέση τῆς γυναίκα στὴν ἐντελῶς ἀνδροκρατούμενη κοινωνία, ἀλλῆ αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει τὴ μαχητικὴ Κενυάτισσα νὰ γίνεῖ τὸ κέντρο τῆς ζωῆς στὴν οἰκογένεια και κατ' ἐπέκταση στὴν κοινωνία. Ἀκόμα και στὴν πολυγαμικὴ οἰκογένεια ἡ μητέρα εἶναι τὸ στήριγμα ὄλων, εἶναι τὸ κεντρικὸ πρόσωπο. Ὁ πατέρας εἶναι μᾶλλον ἔξω ἀπὸ τὴν ὑπόθεση τῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν. Ἡ μητέρα παίζει περισσότερο τὸν ρόλο τοῦ προτύπου γιὰ τὸ παιδί, παρά ὁ πατέρας. Δηλαδή θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε τὴν κενυατικὴ κοινωνία «μητριαρχική» κοινωνία.

Γνώρισα ἀπὸ κοντὰ αὐτὴ τὴ δυναμικὴ γυναίκα, τὴ μάνα, τὴ φορτωμένη στὴν πλάτη της τὸ μωρὸ της. Ἕτσι φορτωμένη πάντα κάνει τὶς δουλειές της, ἀκόμα και τὸ σκάψιμο τοῦ χωραφιοῦ της. Δύσκολη ἡ ζωὴ της. Ζεῖ σὲ ἀπερίγραπτες συνθήκες στὴν ἐπαρχία ἀλλῆ και στὶς φτωχογειτονιές τῶν μεγαλοουπὸλεων.

Πολεμοῦν, ὄμως, αὐτές οἱ γυναῖκες τὶς δυσκολίες μὲ ἀξιοθαύμαστο δυναμισμό και ἀποφασιστικότητα. Ὅταν τὶς δεῖτε σὰς δίνουν τὴν ἐντύπωση μιᾶς ἀμετακίνητης παθητικότητας· περπάτημα ἀργό...κουβέντα χωρίς νεῦρα... Ὁ χρόνος γι' αὐτές λειτουργεῖ ἀλλοιωτικά. Δὲν τὸν «κυνηγοῦν», δὲν ἀγχώνονται. Τὸ «περίμενε» γιὰ μᾶς εἶναι τέντωμα νεύρων, δοκιμασία ἀντοχῆς. Γιὰ κείνες εἶναι μιά φυσικὴ κατάσταση: ἔτσι εἶναι... δὲν γίνεται διαφορετικά. «Ἔσεῖς ἔχετε τὰ ὠρολόγια, ἐμεῖς ἔχουμε τὸν χρόνο», λένε και εἶναι ἡ ἔκφραση πού ἀποκαλύπτει τὴ σχέση τους μὲ τὸν χρόνο και τὴ ζωὴ.

Ἀλλῆ αὐτές οἱ γυναῖκες κρύβουν μιά ἀπεριόριστη δύναμη. Ὅταν λένε ὅτι «ἀποφασίζουν» τὸ ἐννοοῦν. Μόνο μπροστὰ στὸ ἀδύνατο σταματοῦν· και αὐτὸ εἶναι ἀρκετὰ περιορισμένο. Ξέρουν τί θέλουν. Ἐχουν πείσμα στὴν προσπάθεια. Μπορῶ νὰ μιλήσω γιὰ ἀξιοθαύμαστη ὑπευθυνότητα. Οἱ συνθήκες ζωῆς τους δὲν τὶς συνθλίβουν, μᾶλλον τὶς ἀναδεικνύουν. Ἐχουν περιεκτικότητα στὸν λόγο και μὲ σύντομες ἐκφράσεις παρουσιάζουν βαθιὰ νοήματα. Εἶναι ξεκάθαρες στὰ αἰτήματά τους. Διψοῦν γιὰ μάθηση. Ὅρες περπατοῦσαν γιὰ νὰ φτάσουν στὸν

τόπο πού εἶχε ὀριστεῖ γιὰ συνάντηση τῶν γυναικῶν τῆς περιοχῆς. Ὅρες ὀδοιπορίας και τὸ μωρὸ στὴν πλάτη. Ἐχοντας ἐλεύθερα τὰ χέρια ἔπλεκαν τσάντες ἢ καλῆθια,

πού τὰ πουλοῦσαν στὶς ὑπαίθριες ἀγορές γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν λίγα χρήματα γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς οἰκογένειας.

Ὅλο αὐτὸ τὸ δυναμικὸ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δὲν θέλει νὰ τὸ ἀφήσει νὰ χαθεῖ. Δὲν μπορεῖ νὰ ἀγνοήσει αὐτὰ τὰ ζωντανὰ μέλη της. Βέβαια δὲν εἶναι και τόσο εὐκόλο νὰ ἀγνοηθεῖ αὐτὸ τὸ γυναικεῖο δυναμικό! Δὲν σ' ἀφήνουν ἐκεῖνες. Ἐνοχλοῦν, ζητοῦν συνέχεια. Τὰ αἰτήματά τους, συνήθως, εἶναι λογικά. Θέλουν νὰ συμμετέχουν ἐνεργὰ στὴ ζωὴ τῆς ἐνορίας τους και δίνεται αὐτὴ ἡ εὐκαιρία, ὅσο εἶναι δυνατόν. Συμμετέχουν στὴ γνωστὴ «Ἕνωση Γυναικῶν» τῆς ἐνορίας τους. Ἐχουν πολὺ συχνές συναντήσεις, μακρᾶς χρονικῆς διάρκειας, ὅπου διαβάζουν τὴν Ἁγία Γραφή, συζητοῦν θέματα πνευματικῆς κατάρτισης, ὁργανώνουν ἐκδηλώσεις ἀγάπης, ἐπισκέψεις στοὺς ἀσθενεῖς, ἀνήμπορους τῆς περιοχῆς τους. Σὲ πολλὲς ἐνορίες καλλιεργοῦν στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ ἕναν ἀρκετὰ μεγάλο κῆπο και διαθέτουν τὰ προϊόντα στοὺς φτωχοὺς τῆς ἐνορίας ἢ τὰ πουλᾶνε στὶς ὑπαίθριες ἀγορές γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν μερικὰ χρήματα γιὰ τὰ φάρμακα τῶν ἀσθενῶν ἢ τὸ φαγητὸ τῶν παιδιῶν τοῦ Νηπιαγωγείου τῆς ἐνορίας τους. Αὐτές και πολλὲς ἄλλες δραστηριότητες ἀναπτύσσουν τὰ πιστὰ μέλη τῶν «Γυναικείων Ἐνώσεων» στὴν Κένυα.

Ὅλο τοῦτο τὸ ἔργο γιὰ νὰ σταθεῖ εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρξουν ἄνθρωποι πρόθυμοι νὰ συμπαρασταθοῦν και νὰ δώσουν ἀγάπη χωρίς ὅρους και ὅρια.

Τά Σέτλαντ είναι μία συστάδα νησιών σχεδόν χωρίς δένδρα. Κατά συνέπεια η ξυλεία είναι λιγοστή και ως εκ τούτου πολύτιμη. Από τά πολύ παλιά χρόνια οι άντρες τών Σέτλαντ περισυνέλεγαν και πουλούσαν αντικείμενα ναυαγίων πού ξέβραζε ή θάλασσα. Κάθε φορά πού ο άνεμος έπνεε από τό πέλαγος πρós τήν ξηρά, ένα τσουρμιο από άντρες κατέκλυζαν τίς όχθες.

Μιά φορά, πάει πολύς καιρός από τότε, ο άέρας έφερε σέ μία άκτή του νησιού Φέτλαρ μία μεγάλη ποσότητα ξυλείας καλής ποιότητας και κάθε χειροδύναμος άντρας του νησιού έτρεξε εκεί για νά βγάλει τά ξύλα στήν ξηρά. Κανείς δέν ήξερε από πού είχαν έρθει. Μπορεί το φορτίο κάποιου πλοίου νά είχε πέσει στή θάλασσα ή, άκόμη χειρότερα, τό πλοίο νά είχε βυθιστεί.

Έπειδή ήταν χειμώνας και ή ημέρα ήταν μικρή, οι άντρες του Φέτλαρ δέν σταμάτησαν καθόλου, ούτε για νά ξεκουραστούν ούτε για νά φάνε. Μέ κόπο τραβοΰσαν κι έβγαζαν στήν άκτή, χωρίς νά παίρνουν ανάσα, όσο πίο πολλή ξύλα μπορούσαν. Τό άπομεσήμερο, τήν ώρα πού ο ουρανός σκοτεινίαζε, έκαναν μία μακάβρια ανακάλυψη. Άνέσυραν ένα πτώμα. Τά ρούχα του μαρτυρούσαν ότι ήταν ναυτικός.

Φαίνεται ότι ο νεκρός άντρας είχε παλαίψει νά κρατηθεί στή ζωή γιατί, άκόμη και νεκρός, κρατούσε σφιχτά κάτω από τή μασχάλη του μία μανέλα βαρούηκου. Προφανώς ήλπιζε ότι ή ξύλινη ράβδος θα κρατούσε τό κεφάλι του έξω από τό νερό. Κανείς δέν μπορούσε νά πεί αν είχε πεθάνει από τό κρύο ή αν είχε πνιγεί, τό σίγουρο όμως ήταν ότι ήταν νεκρός.

Έκείνα τά χρόνια, τά πτώματα πού ξέφραζε ή θάλασσα δέν τά έθαβαν στό κοιμητήριο. Τά έθαβαν πάντα όσο πίο κοντά γινόταν στή θάλασσα. Οι άνθρωποι πίστευαν στή δύναμη τών θεών τής θάλασσας. Άν ή θάλασσα είχε πάρει μία ζωή, θα ήταν λάθος και επικίνδυνο νά απομακρύνει κανείς αυτό τό σώμα από αυτήν, όμως ο ένταφιασμός μέ σεβασμό στόν νεκρό ήταν, άσυζητητή, άπαραίτητος.

Οι άνδρες του Φέτλαρ βρήκαν κοντά στήν άκτή ένα άφράτο κομμάτι γης και έσκαψαν ένα λάκκο. Δέν έφτιαξαν φέρετρο για τόν νεκρό ναυτικό, έβαλαν όμως μία σειρά από κοντά ξύλα εκεί πού άρχιζε τό κεφάλι κι εκεί πού τέλειωναν τά πόδια του νεκρού και από μία σειρά στίς δύο πλευρές του.

Τήν ώρα πού ήταν έτοιμοι νά κλείσουν τόν τάφο, ένας από αυτούς πρόσεξε τίς μπότες πού φορούσε ο νεκρός. Οι μπότες ήταν σχεδόν καινούργιες, είχαν ξύλινες σόλες, αλλά τό πανώδεγμα ήταν φτιαγμένο από παχύ εύκαμπτο δέρμα.

«Θά τίς πάρω αυτές τίς μπότες», είπε ο άντρας. «Μέ τό μάτι καταλαβαίνω ότι είναι στό νούμερό μου».

Οι άλλοι άντρες, και ιδιαίτερα οι μεγαλύτεροι, έφριξαν στή σκέψη και μόνο. Άποφασισμένοι νά μήν επιτρέψουν νά συμβεί κάτι τέτοιο, του είπαν ότι δέν θα τόν άφηναν νά κάνει τέτοιο πράγμα. Τούς ήταν άδιανόητο νά κλέψει κανείς από νεκρό. Ο άντρας πού ήθελε τίς μπότες δέν επέμεινε. Άδειξε νά συμφωνεί μαζί τους.

Όταν ολοκληρώθηκε ή ταφή, όλοι οι άντρες πήγαν στά σπίτια τους. Η εύρεση του νεκρού τούς είχε κόψει τήν όρεξη νά μαζέψουν κι άλλα ξύλα και, έξάλλου, είχε πιά νυχτώσει για τά καλά. Τό πιθανότερο ήταν πώς, όταν θα ξημέρωνε ή επόμενη μέρα, θα ύπήρχαν άκόμη κάποια ξύλα στό ίδιο μέρος.

Ο άέρας κόπασε τό άπόγευμα και τό σχεδόν όλόγιωμο φωτεινό φεγγάρι έφεγγε από ψηλά. Άνας άντρας κοίταζε συνέχεια από τήν πόρτα του σπιτιού του, έξω στόν δρόμο. Άν-

ταν ο άντρας πού είχε λιμπιστεί τίς μπότες του νεκρού ναυτικού. Κρυφά, μέ ένα φτυάρι στό χέρι, πήγε πίσω στόν τάφο, τόν άνοιξε και, μέ πολύ κόπο, έβγαλε τίς μπότες από τά πόδια του νεκρού άντρα.

Ήανάφτιαξε τόν τάφο όπως ήταν και πήρε τόν δρόμο για τό σπίτι του. Άξερε καλά ότι αν τήν επόμενη έβραζε τίς μπότες, οι άλλοι άντρες θα καταλάβαιναν πού τίς είχε βρει. Τό σχέδιό του ήταν νά κρύψει τίς μπότες στή σιταποθήκη και άργότερα, τήν επόμενη χρονιά ίσως, όταν όλοι θα είχαν ξεχάσει τό περιστατικό, θα μπορούσε νά τίς φορέσει χωρίς κανένα πρόβλημα.

Λίγες νύχτες άργότερα, βρισκόταν στή σιταποθήκη του κι έτοιμαζόταν νά άλωνίσει τό σάρι. Έίχε μία λάμπα πετρελαίου για νά του φέγγει, αλλά κάθε φορά πού τήν άναβε, του έσβηνε. Παραξενεύτηκε, γιατί ρεύμα δέν σχηματιζόταν και τό πετρέλαιο τής λάμπας ήταν φρέσκο και καλής ποιότητας. Έπειδή σκέφθηκε μήπως έφταιγε τό φτιλί, πήγε στό σπίτι και έφερε ένα κομμάτι καινούργιο, λινό ύφασμα. Του έδωσε σχήμα φτιλιού και τό βούτηξε μέσα στό πετρέλαιο. Όταν άναψε τό καινούργιο φτιλί, στήν αρχή ή λάμπα εκαιγε μέ ένα φωτεινό, άκλυδώνιστο φώς. Μέ τό πού ξανάρχισε τή δουλειά του, ή λάμπα έσβησε και πάλι και τότε κατάλαβε ότι κάτι παράξενο συνέβαινε. Άναψε για άλλη μία φορά τή λάμπα, αλλά αυτή τή φορά έκατσε νά τήν παρακολουθεί, άποφασισμένος νά ανακαλύψει γιατί επέμενε νά σβήνει.

Δέν χρειάστηκε νά περιμένει για πολύ. Άνα χέρι πρόβαλε από τό άνοιγμα τής πόρτας. Άταν ένα λεπτό, ξερακιανό, άσπρο χέρι μέ μακριά, βρώμικα, μαύρα νύχια. Τό χέρι τεντώθηκε για νά πιάσει τή λάμπα και ο δείκτης έπαιξε μέ τή φλόγα. Άταν όλοφάνερο ότι τό δάκτυλο δέν ένιωσε καθόλου πόνο και ότι ή φλόγα δέν έκαψε τή σάρκα. Τότε, ξαφνικά, ο δείκτης και ο αντίχειρας συμπίεσαν τό φτιλί και έσβησαν τή φωτιά.

Ο άντρας του Φέτλαρ χρειάστηκε νά επιστρατεύσει όλο του τό κουράγιο για νά μπορέσει νά βγει έξω από τή σιταποθήκη, ήξερε όμως ότι ήταν ύποχρεωμένος νά αντιμετωπίσει αυτό τό στοιχείο. Υπήρχε όσο φώς του χρειαζόταν για νά μπορέσει νά διακρίνει τή φιγούρα μπροστά από τόν τοίχο τής σιταποθήκης. Δέν είχε καμιά άμφισβολία για τό ποιός ήταν. Άταν τό πτώμα πού είχε ξεβραστεί στήν άκτή.

Ο άντρας τρομοκρατήθηκε, αλλά ρώτησε μέ τρεμάμενη φωνή τό φάντασμα τί ήθελε. «Θέλω τίς μπότες μου», άπάντησε μέ μία τρομακτική φωνή πού δέν έπιδεχόταν αντίρρηση.

Άμέσως, ο άντρας μπήκε στή σιταποθήκη και έφερε τίς μπότες. Τίς έδωσε στό φάντασμα, αλλά εκείνο άρνήθηκε νά τίς πάρει. «Θά πās στόν τάφο μου και θα μου τίς βάλεις πάλι στό πόδια μου», του είπε.

Αυτό έπρεπε νά κάνει και αυτό έκανε. Άπό εκείνη τή στιγμή και μετά ή λάμπα πετρελαίου εκαιγε κανονικά.

Τά νησιά Σέτλαντ άποτελοΰν τή βορειότερη περιοχή τής βρετανικής επικράτειας. Άπέχουν από τή Βρετανία όσο περίπου κι από τή Νορβηγία και επί αιώνες βρισκόνταν στή σκανδιναβική πολιτισμική επιρροή. Ο χριστιανισμός πρέπει νά εισήλθε κατά τόν 6ο ή 7ο αιώνα. Ο θρύλος πού ακολουθεί άποτυπώνει τή σκετλανδική ψυχή αλλά, ένδεχομένως, και μία πλευρά τής συνάντησής της μέ τό χριστιανικό πνεΰμα. Ο άναγνώστης θα τό καταλάβει αυτό αν σκεφτεί ότι τά έθιμα τών Σκανδιναβών Βίκινγκς απέδιδαν μέν τιμές πρós τούς νεκρούς, αλλά προέβλεπαν κυρίως άποτέφρωση και όχι ταφή. Τόν θρύλο τόν άποδώσαμε στά έλληνικά από τό βιβλίο του Laerence Tulloch, The Foy and Other Folk Tales, έκδ. The Shetland Times, Shetland 2006, σσ. 28-30.

Έλένη Ταμαρέση-Παπαθανασίου

Η ΠΡΩΤΗ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β΄ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΖΑΜΠΙΑΣ

Από 4 έως 11 Μαΐου έ.ε. ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Θεόδωρος Β΄, πραγματοποίησε τήν πρώτη του πατριαρχική επίσκεψη στή χώρα τῆς Ζάμπιας.

Τό μεσημέρι τῆς 4ης Μαΐου ὑποδέχθηκαν τόν Μακαριώτατο, στό διεθνές αεροδρόμιο τῆς Λουσάκα, ὁ ἐπίκωριος ποιμενάρχης, Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ζάμπιας κ. Ἰωακείμ, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζιμπάμπουε κ. Γεώργιος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μοζαμβίκης κ. Θεόδωρος, καθώς καί πολλοί ἐκπρόσωποι πολιτειακῶν, προξενικῶν, παροικιακῶν καί κοινοτικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου.

Στή συνέχεια ὁ Μακαριώτατος μετέβη ὀδικῶς στό Ἐπισκοπεῖο, στό παρεκκλήσιο τοῦ ὁποῦο τελέστηκε Δοξολογία. Ὁ οἰκείος Ποιμενάρχης προσφώνησε μέ θερμά λόγια τόν Πατριάρχη, πού στήν ἀντιφώνησή του, συγκινημένος, εὐχαρίστησε ὄλους τοὺς παρόντες γιά τή θερμή ὑποδοχή πού τοῦ ἐπιφύλαξαν. Ἀκολούθησαν τά ἐγκαίνια τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Ἐπισκοπεῖου.

Τό πρωί τῆς 5ης Μαΐου, στό παρεκκλήσιο τοῦ Ἐπισκοπεῖου τῆς Ζάμπιας, τελέστηκε ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου καί ἡ θεία Λειτουργία χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου. Σέ συνέντευξη πού ἔδωσε στόν τοπικό Τύπο ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, μεταξύ ἄλλων, ἐξέφρασε τή χαρά του γιά τήν πρόοδο καί τήν ἀνάπτυξη τῆς χώρας, ἐπισημαίνοντας τίς σημαντικές διαφορές πού διαπίστωσε σέ σχέση μέ τήν κατάσταση στήν ὁποία ἦταν ἡ Ζάμπια τήν ἐποχή πού τήν εἶχε ἐπισκεφθεῖ ὡς μέλος τῆς συνοδείας τοῦ Μακαριστοῦ Πατριάρχη κυροῦ Παρθενίου. Ἀπαντώντας σέ ἐρωτήσεις κοινωνικοῦ περιεχομένου, ὑπογράμμισε ὅτι μόνο μέ τήν ἀναβάθμιση τῆς ποιότητας τῆς παιδείας καί κυρίως μέ τήν πίστη στόν Θεό, μποροῦν νά ἐπιλυθοῦν τά κοινωνικά προβλήματα πού ταλανίζουν τόν σύγχρονο ἄνθρωπο.

Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, ἐπισκέφθηκε τό ὄρφανοτροφεῖο καί νοσοκομεῖο περιθαλψῆς ἀσθενῶν τοῦ AIDS. Στήν πτέρυγα τῶν ἀσθενῶν πού βρίσκονται στό τελικό στάδιο τῆς νόσου, ὁ Μακαριώτατος, προσευχήθηκε

καί ἀπηύθυνε λόγους παρακλήσεως καί ἀγάπης. Συναντώντας τά παιδιά τοῦ ὄρφανοτροφείου, πού εἶναι ὄλα φορεῖς τῆς νόσου, μέ πατρική ἀγάπη, τά ἀγκάλιασε, τά εὐλόγησε καί τοὺς δένειμε τρόφιμα, φάρμακα καί διάφορα δῶρα. Τό ἴδιο ἔπραξε σέ ὄλο τό νοσηλευτικό ἴδρυμα, τό ὁποῖο καλύπτει τίς ἀνάγκες χιλίων ἀσθενῶν, ἐνῶ ἐμψύχωσε καί συνεχάρη τό προσωπικό γιά τό θεάρεστο ἔργο πού ἐπιτελεῖ. Πρός τιμήν τοῦ ὑψηλοῦ ἐπισκέπτη, μικροί καί μεγάλοι, τραγούδησαν καί χόρεψαν σέ παραδοσιακοῦς ἀφρικανικοῦς ρυθμούς.

Τό διήμερο μεταξύ 6 καί 7 Μαΐου, ὁ Μακαριώτατος ταξίδεψε στή Βόρεια Ζάμπια. Στήν πόλη Τσιγκόλα, στά σύνορα μέ τό Κογκό, ἐπισκέφτηκε τόν ὑπό ἀνέγερση ἱερό ναό τοῦ ἁγίου Νεκταρίου καί εὐλόγησε τόν ἱεραποστολικό πυρήνα τῆς πόλεως, ἐνῶ στόν ναό τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα Κίτουε τελέστηκε πατριαρχική θεία Λειτουργία, τήν ὁποία μετέδιδε σέ ζωντανή σύνδεση ἡ κρατική τηλεόραση. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι γιά πρώτη φορά Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε αὐτή τήν ἄγνωστη γωνιά τῆς Ἀφρικῆς.

Κατά τή δεύτερη καί τελευταία ἡμέρα τῆς περιόδου στή Βόρεια Ζάμπια, ὁ Πατριάρχης ἐπισκέφτηκε καί προσκύνησε τόν ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου στήν πόλη Λουάνσια, ὅπου καί τελέστηκε πανηγυρική δοξολογία. Ὁ συγκεκριμένος Ναός εἶναι ὁ παλαιότερος στή Ζάμπια. Ἀκολούθως ἐπισκέφτηκε τόν χώρο ὅπου σύντομα θά ἀνεγερθεῖ μεγάλο ἱεραποστολικό κέντρο, τό ὁποῖο ἐκτός τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἀφρικανῶν, φιλοδοξεῖ, μέ τήν ἀνέγερση κλινικῆς γιά ἀσθενεῖς τοῦ AIDS καθώς καί σχολείου καί ὄρφανοτροφείου, νά καλύψει μία σειρά ἄλλων κοινωνικῶν ἀναγκῶν τῆς περιοχῆς.

Στίς 8 Μαΐου ὁ Μακαριώτατος συναντήθηκε μέ τόν Ὑπουργό Ἐξωτερικῶν τῆς Ζάμπιας κ. Kabinga Pande, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ τόν ὑποδέχθηκε μέ θερμές ἐκδηλώσεις, τόν εὐχαρίστησε γιά τήν προσφορά τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στόν λαό τῆς Ζάμπιας, καθώς καί γιά τήν ἄψογη στήση πού τηρεῖ ἡ τοπική Ἐκκλησία στά πολιτικά θέματα.

Στίς 9 Μαΐου ὁ Μακαριώτατος τέλεσε τήν ἀκολουθία τῶν ἐγκαίνιων τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Βασιλείου καί Δημητρίου, ἐντός τοῦ νεόδμητου ἱεραποστολικοῦ Κέντρου στή Λουσάκα. Ἀπό νωρίς τό πρωί πλῆθος κόσμου κατέκλυσε τόν προαύλιο χώρο τοῦ Ναοῦ καί ἀνέμενε τόν Πατριάρχη, μέ τήν ἄφιξη τοῦ ὁποῦο, οἱ Ἀφρικανοί Ὁρθόδοξοι ἐκδήλωσαν τή χαρά τους μέ τραγούδια καί χορούς. Στήν τελετή τήν κυβέρνηση ἐκπροσώπησε ὁ Ὑπουργός Παιδείας κ. Godfrey Lungwangwa. Κατά τή διάρκεια τῶν ἐγκαίνιων ὁ Πατριάρχης ἐξηγοῦσε μέ κάθε

ἡλεπομέρεια τά τελούμενα στό ἐντυπωσιασμένο ἐκκλησιαστικό, πού γιά πρώτη φορά παρίστατο σέ παρόμοια τελετή, ἐνῶ στό τέλος προσέφερε στόν ναό, ὡς προσωπικό ἐνθύμιο, ἕναν ἀργυρό σταυρό εὐλογίας.

Ἀκολούθησαν τά ἐγκαίνια τοῦ πρότυπου σχολείου τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Ζάμπιας, τό ὁποῖο λειτουργεῖ ἐντός τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ ἱεραποστολικοῦ Κέντρου. Στόν σύντομο χαιρετισμό του, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ζάμπιας κ. Ἰωακείμ, ἀναφέρθηκε στίς δυσκολίες πού ἀντιμέτωπος γιά τήν ἀποπεράτωση τοῦ ἔργου καί εὐχαρίστησε ὄλους τοὺς φορεῖς πού συνέβαλαν καί συμβάλουν στήν ἀνάπτυξη καί ἐξάπλωση τῆς Ὁρθοδοξίας στή Ζάμπια. Ὁ Ὑπουργός Παιδείας εὐχαρίστησε τήν τοπική Ἐκκλησία γιά τήν προσφορά της στόν λαό τῆς Ζάμπιας καί ὑπογράμμισε τήν ἀνάγκη τῆς συνέχισης τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἔργων πού ἔχουν στόχο τήν ἀνακούφιση τῶν ἀναξιοπαθούντων. Ἡ τελετή ὀλοκληρώθηκε μέ τά ἀποκαλυπτήρια ἀναμνηστικῆς πλάκας καί μέ τά θερμά λόγια τοῦ Πατριάρχη, ὁ ὁποῖος μεταξύ ἄλλων τόνισε τήν ἀξία τῆς ἐκπαίδευσης καί ἐπισήμανε τήν ἀνάγκη συμβολῆς τῆς Ὁρθόδοξης στόν τομέα αὐτό. Κληθόντας τόν χαιρετισμό του ὁ Μακαριώτατος ζήτησε ἀπό ὄλους νά στέκονται στό πλευρό τοῦ Ἐπισκόπου τους, ὡστε νά μπορέσει νά συνεχίσει τό ἔργο του πρὸς δόξαν Θεοῦ καί ὄφελος τοῦ λαοῦ τῆς χώρας.

Οἱ ἑορταστικές ἐκδηλώσεις συνεχίστηκαν μέ παραδοσιακοῦς ἀφρικανικοῦς χορούς καί τραγούδια καί ὀλοκληρώθηκαν μέ τήν παράθεση κοινῆς τράπεζας ἀγάπης.

Τήν ἐπομένη τῶν ἐγκαίνιων, Κυριακή 10 Μαΐου, ὁ Πατριάρχης προεξήρχε πολυαρχιερατικῆς θείας Λειτουργίας, ἡ ὁποία τελέστηκε στόν ναό τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου Λουσάκας, συλλειτουργοῦντων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Ζιμπάμπουε κ. Γεωργίου, τοῦ ἐπίκωριου Ἐπισκόπου, Θεοφ. κ. Ἰωακείμ καί τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Μοζαμβίκης κ. Θεόδωρου. Τοὺς λειτουργικοῦς ὕμνους ἀπέδωσε ἡ πολυμελής χορωδία τοῦ ἱεραποστολικοῦ Κέντρου τοῦ ἁγίου Βασιλείου. Μετά τό πέρας τῆς θείας Λειτουργίας, ἀντηλλάγησαν ἀναμνηστικά δῶρα καί ὁ Μακαριώτατος δένειμε τό ἀντίδωρο μαζί μέ ἕνα μικρό ἐνθύμιο σέ ὄλο τό ἐκκλησιαστικό.

Τό μεσημέρι τῆς 11ης Μαΐου, ὁ Μακαριώτατος, συνοδευόμενος ἀπό τόν Μητροπολίτη Ζιμπάμπουε, τοὺς Ἐπισκόπους Ζάμπιας καί Μοζαμβίκης, τόν Ἀρχιεπίσκοπο π. Γεώργιο Τσαφταρίδη καί τοὺς Προξένους Ἑλλάδας καί Κύπρου, ἐγίνε δεκτός ἀπό τόν Ἐξοχ. Πρόεδρο τῆς Ζάμπιας κ. Rupia Banda. Παρόντες στή συνάντηση ἦταν καί οἱ Ὑπουργοί Ἐξωτερικῶν καί Ἐμπορίου, ὁ Διευθυντής Πρωτοκόλλου τῆς Προεδρίας καί ἄλλοι κυβερνητικοί ἀξιωματοῦχοι τῆς Ζάμπιας.

Ὁ κ. Banda καλωσόρισε τόν ὑψηλό ἐπισκέπτη τῆς χώρας του, τόν εὐχαρίστησε γιά τό μήνυμα ἐνότητας καί εἰρήνης πού μετέφερε στόν λαό τῆς Ζάμπιας κατά τή διάρκεια τῆς ἐκεῖ παρουσίας του καί ἐξέφρασε τήν εὐγνωμοσύνη του γιά τήν προσφορά τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἐκφράζοντας παράλληλα τήν ἐπιθυμία νά ἐπισκεφθεῖ τό ἱεραποστολικό Κέντρο πού ἐγκαίνιασε ὁ Μακαριώτατος στή Λουσάκα. Ὁ Πρόεδρος ἔδειξε πῶς εἶναι καλὸς γνώστης τῆς ἱστορίας τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας.

Στήν ἀντιφώνησή του ὁ Πατριάρχης, εὐχαρίστησε τόν πρώτο πολίτη τῆς χώρας γιά τή θερμή φιλοξενία καί τά λόγια ἀγάπης καί φιλίας, τόν προσκάλεσε νά τόν ἐπισκεφθεῖ στήν ἔδρα τοῦ Πατριαρχείου στήν Ἀλεξάνδρεια, τόν εὐχαρίστησε γιά τή βοήθεια τῆς πολιτείας πρὸς τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί ιδιαίτερα πρὸς τόν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο κ. Ἰωακείμ, καί ἀναφερόμενος στό ἱεραποστολικό κέντρο τόνισε πῶς εἶναι μόνο ἡ ἀρχὴ μιᾶς σειράς ἔργων πρὸς ὄφελος τοῦ λαοῦ τῆς Ζάμπιας.

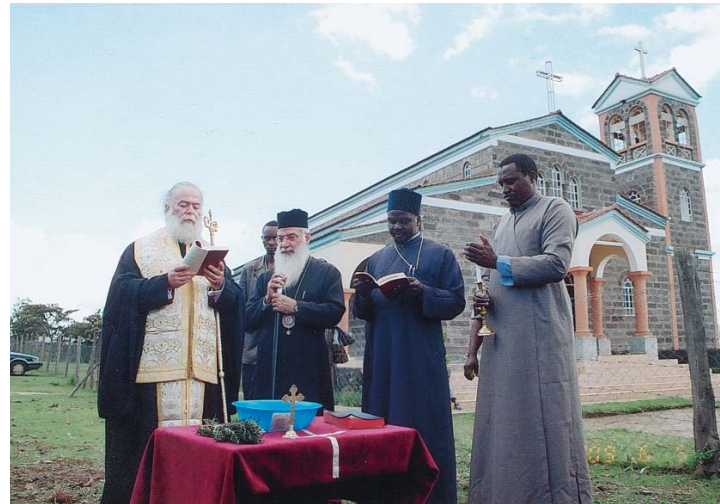
Μέ τή συνάντηση μέ τόν Πρόεδρο τῆς Ζάμπιας ὀλοκληρώθηκε ἡ πρώτη ποιμαντική ἐπίσκεψη τοῦ Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Θεόδωρου Β΄ στή Ζάμπια. Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ὁ Μακαριώτατος ἀναχώρησε ἀεροπορικῶς μέ προορισμό τή Ζιμπάμπουε. Ὁ Πατριάρχης εὐχαρίστησε ὄλους γιά τή φιλοξενία καί τά εἰλικρινῆ αἰσθήματα σεβασμοῦ καί ἀγάπης, τόνίζοντας τήν ἐπιτυχία τῆς ἐπισκέψεώς του στή Ζάμπια καθώς καί τή μεγάλη του ἱκανοποίηση γιά τό ποιμαντικό καί ἱεραποστολικό ἔργο πού ἐπιτελεῖται στή χώρα μέ τήν καθοδήγηση τοῦ ἐπίκωριου Ἐπισκόπου κ. Ἰωακείμ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΠΑΠΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β΄ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΕΝΥΑΣ

Ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρος ἔφτασε τά ξημερώματα τῆς 29ης Μαΐου 2009 στό ἀεροδρόμιο τῆς Ναϊρόμπη, ὅπου τοῦ ἔγινε θερμή ὑποδοχή ἀπό τόν οἰκείο Μητροπολίτη Σεβ. Κένυας κ. Μακάριο, τόν κληῖρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί ἄλλους ἐπίσημους.

Στήν ἔδρα τῆς Μητροπόλεως τόν Πατριάρχη ὑποδέχθηκαν μέ ἐγκάρδιες ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ καί ἀφοσίωσης, οἱ ἱερεῖς, οἱ καθηγητές καί οἱ σπουδαστές τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς « Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος Γ΄ », καθώς καί οἱ διδάσκοντες μέ τούς μαθητές ὄλων τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων πού λειτουργοῦν μέ εὐθύνη τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας.

Στήν προσφώνησή του ὁ Σεβ. κ. Μακάριος, καλωσόρισε τόν Μακαριώτατο καί ἐξέφρασε τά αισθήματα χαρᾶς καί συγκίνησης πού προκαλεῖ ἡ ἐπίσκεψή του στό ποίμνιο τῆς Κένυας. Ὁ Πατριάρχης εὐχαρίστησε γιά τήν ὑποδοχή πού τοῦ ἐπιφυλάχθηκε καί συνεχάρη ὄλους γιά τό ἐπιτελούμενο ἱεραποστολικό ἔργο. Τό βράδυ τῆς ἴδιας ἡμέρας ὁ Μακαριώτατος δείπνησε στήν τράπεζα τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς, μέ τούς καθη-

γητές καί τούς σπουδαστές, ἐπιδασιλεύοντας σέ ὄλους τῆς εὐλογίες του.

Τό πρωί τῆς ἐπόμενης ἡμέρας τέλεσε τή θεία Λειτουργία στόν ναό τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας χειροτόνησε σέ διάκονο τόν τριτοετή ἱεροσπουδαστή Θεόδωρο. Ἀκολούθησε ἡ τελετή ἀποφοίτησης τῶν σπουδαστῶν τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς καί τοῦ Διδασκαλικοῦ Κολλεγίου, ἡ ὁποία ἐκλήισε μέ παραδοσιακοῦς χορούς καί τραγούδια ἀπό τή νεολαία τῆς Ἐκκλησίας.

Στίς 31 Μαΐου, ὁ Μακαριώτατος με συλλειτουργοῦς τούς Σεβ. Μητροπολίτες Κιτίου κ. Χρυσόστομο καί Κένυας κ. Μακάριο, καθώς καί δεκάδες ἱερεῖς καί διακόνους, τέλεσε τά ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας καί τῶν ἁγίων Χαραλάμπους καί Βαρβάρας, ὁ ὁποῖος ἐξυπηρετεῖ τίς λειτουργικῆς ἀνάγκες τοῦ Διδασκαλικοῦ Κολλεγίου καί τῶν πέριξ Ἐκπαιδευτηρίων. Κατά τή διάρκεια τῆς θείας Λειτουργίας, τέλεσε τήν εἰς πρεσβύτερο χειροτονία τοῦ σπουδαστή τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς π. Ἰωαννικίου.

Τήν 1η Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος, συνοδευόμενος ἀπό τόν Μητροπολίτη Μακάριο, ἐπισκέφθηκε τόν ἱερό ναό τοῦ ἁγίου Νικολάου τῆς περιοχῆς Ριρούτα, στόν περίβολο τοῦ ὁποῖου ἔθεσε τόν θεμέλιο λίθο ἐνός νέου Ἱατρικοῦ Κέντρου. Θεμελίωσε τόν νέο ναό τῆς περιοχῆς Καπίρια, ὁ ὁποῖος θά ἀφιερωθεῖ στόν ἅγιο Κοσμά τόν Αἰτωλό. Ἐπίσης, στόν ἴδιο χώρο θά κτιστοῦν σχολεῖο καί ἱατρεῖο. Στή συνέχεια ὁ Πατριάρχης ἐπισκέφτηκε στό Ριρόνι τόν ἱερό ναό τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου καί τήν ἐνορία τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος στό χωριό Καμάγκου.

Σέ ὄλες τίς περιοχές πού ἐπισκέφτηκε ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας εἶχε ἐπαφές μέ τούς ἱερεῖς, μέ τίς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπές τῶν κοινοτήτων καί μέ τούς πιστούς, γενόμενος σέ ὄλους τούς σταθμούς τῆς περιοδείας του ἀποδέκτης ἐκδηλώσεων χαρᾶς καί αὐθόρμητου ἐνθουσιασμοῦ. Ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τήν ἱκανοποίησή του γιά τό ἐπιτελούμενο ἔργο καί ἀπευθυνόμενος στούς νέους, οἱ ὁποῖοι σέ ὄλες τίς περιστάσεις ἔδωσαν δυναμικό παρόν, τούς συνεχάρη γιά τήν πίστη καί τήν ἀγάπη τους στήν Ἐκκλησία καί τούς προέτρεψε νά διατηρήσουν τά ἦθη καί τά ἔθιμα τῶν διαφόρων φυλῶν τοῦ τόπου.

Τήν Τρίτη 2 Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τήν περιοχή Ἐγούάσω τῆς φυλῆς τῶν Μα-

σαΐ, ἡ ὁποία βρίσκεται σέ ἀπόσταση περίπου 80 χιλιομέτρων ἀπό τή Ναϊρόμπη. Ἡ ἀφιξη τοῦ Πατριάρχου χαιρετίστηκε μέ παραδοσιακοῦς χορούς καί τραγούδια καί ὡς ἔκφραση εὐχαριστίας γιά τήν ἐπίσκεψή του, οἱ ἰθαγενεῖς τοῦ χάρισαν τό σκῆπτρο τῆς φυλῆς τους. Μέχρι σήμερα ἔχουν χειροτονηθεῖ τέσσερις ἱερεῖς, ἀπόφοιτοι τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς, προερχόμενοι ἀπό τή συγκεκριμένη φυλή.

Ὁ Μακαριώτατος, συνεχίζοντας τήν περιοδεία του, στίς 5 Ἰουνίου θεμελίωσε ἕνα Ἱατρικό Κέντρο στήν ἐνορία τῶν ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης στό Νακούρου καί ἐπισκέφθηκε τήν ἐνορία τῆς Παναγίας στό χωριό Καπατίτι. Τήν ἐπομένη τέλεσε τά ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νεκταρίου στή Σουπουκία, ὁ ὁποῖος κτίστηκε μέ ἔξοδα Κυπρίων δωρητῶν.

Τήν Κυριακή 7 Ἰουνίου, ἑορτή τῆς Πεντηκοστῆς, μέ προεξάρχοντα τόν Πατριάρχη, τελέστηκε στόν καθεδρικό ναό τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, θεία Λειτουργία μέ τήν εὐκαιρία τῆς συμπλήρωσης τῶν 50 χρόνων ἀπό τήν ἴδρυση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κένυας. Μέ τόν Μακαριώτατο συλλειτουργοῦσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Κένυας κ. Μακάριος, Καμπάλλας καί πάσης Οὐγκάντας κ. Ἰωνᾶς καί Ἰωαννουπόλεως κ. Σεραφεῖμ. Στόν λόγο του ὁ Πατριάρχης ἀναφέρθηκε στό γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς καί στή δράση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στήν ἱεραποστολή, ὑπογραμμίζοντας τήν ἀνάπτυξη τοῦ ἔργου καί τήν πνευματική καρποφορία τῆς πεντηκονταετοῦς διαδρομῆς τῆς Μητροπόλεως Κένυας.

Συνεχίζοντας τό πρόγραμμα τῆς περιοδείας του, ὁ Μακαριώτατος, τό πρωί τῆς 8ης Ἰουνίου ἐπισκέφθηκε τόν ναό τῶν ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης στό χωριό Δογότο, ὅπου τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέηση στόν τάφο τοῦ πρώτου Ὁρθόδοξου Κενυάτη Ἐπισκόπου, ἐνός ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῆς ἱεραποστολῆς στήν Ἀφρικανική Ἠπειρο, τοῦ μακαριστοῦ Ἐπισκόπου Νιτρίας κυροῦ Γεωργίου Ἀρθούρου Γαδούνα.

Στίς 9 Ἰουνίου, ὁ Πατριάρχης συναντήθηκε μέ τόν Πρόεδρο τῆς Κένυας Μουάι Κιπάκι καθώς καί μέ τόν Ἀντιπρόεδρο Στέφανο Καλόνζο Μουσιόκα, τούς ὁποῖους καί ἐνημέρωσε γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο πού ἐπιτελεῖται στή χώρα. Καί οἱ δύο πολιτειακοί παράγοντες, εὐχαρίστησαν τόν Μακαριώτατο καί τοῦ δή-

λωσαν ὅτι ἡ χώρα τους βρίσκεται στό πλεῖρον τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Καί οἱ δύο συναντήσεις καλυφθηκαν ἀπό τά τοπικά μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης.

« Ἔχετε τίς εὐχαριστίες καί τήν εὐγνωμοσύνη τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, διότι στήν Κένυα ἔχετε ἀφήσει ἕνα κομμάτι ἀπό τή ζωή σας ». Μέ αὐτούς τούς λόγους, ὁ Πατριάρχης ἐξέφρασε τήν εὐαρέσκειά του πρὸς τόν Σεβ. Μητροπολίτη Κένυας κ. Μακάριο γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο πού ἐπιτελεῖται σ' αὐτή τή μεγάλη ἀφρικανική χώρα ὑπό τήν καθοδήγησή του καί ὀλοκλήρωσε τήν περιοδεία του στήν Κένυα τά ξημερώματα τῆς 10ης Ἰουνίου, ἀναχωρώντας μέ προορισμό τήν Αἴγυπτο.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Κ.Κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β΄ ΣΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Από 19 έως 22 Ιουνίου έ.ε., ο Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος, συνοδευόμενος από τους Συνοδικούς Μητροπολίτες Ίερισοῦ κ. Νικόδημο και Άρτης κ. Ιγνάτιο, πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στο Πρεσβυγενές Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής.

Τό πρωί τής 19ης Ιουνίου, τόν Μακαριώτατο καί τή συνοδεία του ὑποδέχθηκαν στό ἀεροδρόμιο τής Αλεξανδρείας, ὁ Πατριάρχης Αλεξανδρείας κ. Θεόδωρος Β΄, ἐπικεφαλῆς ὑψηλόβαθμης ἀντιπροσωπείας στελεχῶν τοῦ Αλεξανδρινοῦ Θρόνου. Στή συνάντηση πού εἶχαν οἱ δύο Προκαθήμενοι, στό Ἰδιαίτερο Πατριαρχικό Γραφεῖο, ὁ Πατριάρχης ἐξέφρασε τή μεγάλη του χαρά γιά τήν ἐπίσκεψη αὐτή. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί ἡ συνοδεία του ξεναγήθηκαν στους χώρους τοῦ Πατριαρχείου καί στήν Πατριαρχική Βιβλιοθήκη. Στή συνέχεια ἐπισκέφθηκαν τόν ἱερό καθεδρικό ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τής Θεοτόκου Ἀλεξανδρείας.

Τό ἀπόγευμα τής ἴδιας ἡμέρας, οἱ δύο Προκαθήμενοι ἀναχώρησαν γιά τό Κάιρο. Ἐκεῖ μετέβησαν στόν ἱστορικό ναό τοῦ ἁγίου Νικολαίου, ὁ ὁποῖος, σέ χρόνους δύσκολους, ὑπῆρξε ἔδρα πολλῶν Πατριαρχῶν. Ὁ Πατριάρχης συνόδευσε τόν Ἀρχιεπίσκοπο στήν ἀνακαινισμένη οἰκία τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, ὅπου ὁ κ. Ιερώνυμος εἶχε τήν εὐκαιρία νά δεῖ ἀπό κοντά πολλὰ ἀπό τά προσωπικά ἀντικείμενα τοῦ Ἁγίου.

Τήν ἐπομένη 20 Ιουνίου, οἱ δύο Πρωθιεράρχες ἐπισκέφθηκαν τό Ἐθνικό Ἀρχαιολογικό Μουσείο Καΐρου, τήν ἱερά πατριαρχική μονή τοῦ ἁγίου Γεωργίου καί τοὺς τάφους τῶν Πατριαρχῶν, ὅπου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τέλεσε τρισάγιο ὑπέρ ἀναπαύσεως τής ψυχῆς τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχη κυροῦ Πέτρου Ζ΄. Κατά τή διάρκεια τής ἐπίσκεψης στήν αἰγυπτιακή πρωτεύουσα, ὁ Πατριάρχης καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος συζητήσαν θέματα πού ἀφοροῦν τίς ἱεραποστολικές προσπάθειες στή Μαύρη Ἠπειρο. Ὁ Πατριάρχης εὐχαρίστη-

σε τόν Μακαριώτατο γιά τή βοήθεια τής Ἐκκλησίας τής Ελλάδος στό ἔργο τής ἱεραποστολῆς, γιά τήν ὁποία ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Αθηνῶν εἶπε χαρακτηριστικά: «πρέπει νά βοηθήσουμε περισσότερο τήν ἱεραποστολή τής Αφρικής, ἡ ὁποία κάνει σπουδαῖο ἔργο στίς δύσκολες αὐτές μέρες πού διανύουμε».

Τήν Κυριακή, 21η Ιουνίου, τελέστηκε στόν ἱερό καθεδρικό ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τής Θεοτόκου Ἀλεξανδρείας, Πρωθιεραρχικό Συλλειτουργοῦ ἀπό τόν Μακ. Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρο καί τόν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Αθηνῶν κ. Ιερώνυμο μέ τή συμμετοχή Ἀρχιερέων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Προσφωνώντας ὁ Πατριάρχης τόν Προκαθήμενο τής Ἑλληδικῆς Ἐκκλησίας, μετὰ τῆς ἀλλήλων, εἶπε γιά τήν ἱεραποστολική προσπάθεια τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας: «...Καί ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τήν Ἀφρικήν μέ προσοχήν, μέ ἐπίγνωσιν τής ἀποστολῆς τῆς καί πολλήν ἀγάπην, μέ εὐσυνειδησίαν, προσέχει τό Ποῖμνιόν τῆς, διότι ὅλοι εἶναι μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέλη τίμια καί ἁγιασμένα».

Προσφάτως Μακαριώτατε, μετὰ τήν ἐορτήν τοῦ ἁγίου Πάσχα, πραγματοποιήσαμε πολυήμερες ποιμαντικές καί ἱεραποστολικές περιοδεῖες εἰς τήν μακρινήν Ζάμπιαν, τό Ζιμπάμπουε, τήν Κένυα καί διά πολλοστήν φοράν καμαρώσαμε ἐκ τοῦ σύ-

νεγγυς τήν πρόοδον τής ἱεραποστολῆς, ἐνός ἔργου τό ὁποῖον ἐνισχύει κατά πολὺ ἡ ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τής Ελλάδος καί ἰδιαιτέρως ἡ Ἀποστολική Διακονία μέ τίς ἰδικές σας εὐλογίες. Ὅντως γίνεται μεγάλο ἔργο Μακαριώτατε! Ἐνα ἔργο ἀθόρυβο, πλὴν ὅμως καλῶς ὁργανωμένο μέ φιλοτιμία, ζήλο, μεράκι, ἀγάπη καί αὐτοθυσία.

Μέ τήν χάριν τοῦ Θεοῦ καί τήν ἀνθρώπινν στήριξιν λειτουργοῦν εἰς τās ἱεράς Μητροπόλεις καί Ἐπισκοπῆς ἀνά τήν Ἀφρικήν ἱεροῖ ναοί, ἱεραποστολικές ἐστίες καί φάρμες, ἱατρικά κέντρα καί πολυκλινικές, ἀλλὰ καί σύγχρονα νοσοκομεῖα ἀντάξια πολλῶν ἀντιστοιχῶν τῆς Πατρίδος μας σέ ἐπιστημονικὴν ὁργανώσιν, προσωπικό καί παροχή ὑπηρεσιῶν, συσσίτια φαγητοῦ καί σχολῆς ἐκμάθησης τεχνῶν καί τρόπου καλλιέργειας τῆς γῆς, σχολεῖα μικρά καί μεγαλύτερα, καί φυσικά οἱ τρεῖς ἐκκλησιαστικές μας ἀκαδημίες, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν τό καύχημα τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας εἰς τήν Ἀφρικήν. Εἰς τό Ναῖρόμπι τῆς Κένυας, εἰς τήν Κινσάσα τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικής καί τελευταίως μέ τήν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ εἰς τήν ἔδραν τοῦ Πατριαρχείου μας, τήν Ἀλεξανδρείαν ἡ ἐπαναλειτουργία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς «Ἀθανάσιος ὁ Μέγας» μέ ἀφρικανούς σπουδαστάς.

Ἡ προσπάθειά μας συνεχίζεται μέ ἀμείωτον ρυθμόν καί μέ φλόγαν ψυ-

χῆς. Ὁ θερισμός πολλός, οἱ δέ ἐργάται ὅμως ὀλίγοι. Θέλομε κι ἄλλους ἐργάτας, ἀνθρώπους μέ διάθεσιν διά προσφοράν καί ἱεραποστολικήν κλίσιν. Ἐχει ὁ Θεός, ὁ Ὅποῖος γνωρίζει καλύτερα ἀπ' ὄλους μας!»

Στήν ἀντιφώνισή του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Αθηνῶν καί πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος, εἶπε σέ σχέση μέ τό ἱεραποστολικό ἔργο τοῦ Πατριαρχείου: «...Αὐτή τή μεγαλειώδη συνάντηση περιγράφει ἀλλήλωστε καί ἡ σημερινή εὐαγγελική περικοπή, τοῦ Χριστοῦ μέ τοὺς μαθητές του, τοὺς ὁποῖους προτρέπει νά τόν ἀκολουθήσουν. «Δεῦτε ὀπίσω μου, καί ποιήσω ὑμῶς ἀλλεῖς ἀνθρώπων». Τοὺς καλεῖ νά ἀναλάβουν τήν εὐθύνη τῆς διαδόσεως τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς χρεῖζει ἱεραποστολῆς θά μπορούσαμε νά ποῦμε, δίνοντάς τους τή σαφῆ ἐντολή νά ἀγρεύουν ψυχές, τίς ὁποῖες καί θά ὀδηγοῦν μέ τό παράδειγμα τους στή σωτηρία καί στήν ἀληθινὴ ἔνωση μέ τόν Σωτῆρα Χριστό. Τοὺς ἀναθέτει τό πολυεύθυνο ἔργο τῆς βιωματικῆς παρουσιάσεως τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ μηνύματος τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ Δευτέρου προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος, θέτοντας ἔτσι διαχρονικά τό πλῆθιο τῆς ὀρθῆς μεταφορᾶς τοῦ Εὐαγγελίου πρὸς τοὺς ἐγγύς καί τοὺς μακρὰν, δημιουργώντας παράλληλα τίς ἀρχές πού πρέπει νά διέπουν κάθε διάκονο τῆς ἱεραποστολικῆς «τέχνης».

Μέ γνώμονα αὐτές τίς ἀρχές, αἰῶνες τώρα πορεύεται ἡ Ἀφρικανική Ἐκκλησία, το Παλαίφατο Πατριαρχεῖο τῆς Αλεξανδρείας, ἀποδεικνύοντας μ' ἓνα μοναδικό τρόπο τή συνάντηση αὐτῆ Θεοῦ καί ἀνθρώπου, μέσα ἀπό τήν ἱεραποστολική πορεία πού χαρακτηρίζει κάθε κληρικό τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας σέ κάθε γωνιά τῆς προκλητικῆς καί δυναμικῆς Ἀφρικανικῆς Ἠπείρου. Ξενίζει πολλοὺς Μακαριώτατε, τό ποσοστό μείωσης τῶν χριστιανῶν στή Δύση καί στίς ἀνεπτυγμένες βόρειες χώρες, ἐνῶ ἀντιθέτως προξενεῖ θαυμασμό ἡ αὐξανόμενη διάδοση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ στόν φτωχό Νότο, στίς λεγόμενες τρίτες χώρες πού ἀναδεικνύονται σέ περιβάλλον τεραστίων προκληῶσεων γιά τόν ἐπαναπροσδιορισμό τοῦ ἱεραποστολικοῦ μηνύματος. Ἐνός μηνύματος πού βασιζέται στήν ἀρχή τῆς συναντήσεως τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ στό πρόσωπο κάθε συνανθρώπου μας».

Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Αθηνῶν καί πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου στό Πατριαρχεῖο Αλεξανδρείας, ὀλοκληρώθηκε τή Δευτέρα 22 Ιουνίου έ.ε.

Οι Ίεραποστολικοί καρποί μιάς κατασκήνωσης

Ός γνωστόν, η επιτυχία μιάς εκκλησιαστικής κατασκήνωσης πού θα αφήσει ανεξίτηλες αναμνήσεις στους κατασκηνωτές και θα τους εφοδιάσει με πνευματικές εμπειρίες είναι μόνον το ζητούμενο, αλλά δέν είναι κάτι τό αυτονόητο και δεδομένο. Άσφαλώς η επιτυχία είναι, κατά κύριο λόγο, έργο της χάριτος του Θεού και κατά δεύτερο λόγο καρπός της θυσιαστικής αγάπης και συνεργασίας πολλών ανθρώπων.

Τό φετινό καλοκαίρι λειτούργησαν, μέ τή βοήθεια του Θεού, δύο κατασκηνώσεις στην Ίερά Μητρόπολη Κορέας. Ή πρώτη γιά μικρά παιδιά πραγματοποιήθηκε στην ένορία Ευαγγελισμός της Θεοτόκου Πουσάν από 28 έως 31 Ίουλίου. Συμμετείχαν συνοδικά σαράντα πέντε παιδιά: από τήν ένορία, από τόν παιδικό σταθμό πού λειτουργεί στην ένορία, αλλά και μή όρθόδοξα παιδιά από τή γύρω περιοχή. Τήν ευθύνη διοργάνωσης της κατασκήνωσης είχε η θεολόγος πρεσβυτέρα Παταπία μέ τήν πνευματική καθοδήγηση του έφημερίου της ένορίας π. Άλεξάνδρου Χάν.

Στή συνέχεια θα γίνει περισσότερος λόγος γιά τή δεύτερη κατασκήνωση, πού φέτος λειτούργησε γιά πέμπτη φορά στό Τσουντσόν, από 27 Ίουλίου έως 6 Αύγουστου 2009, μέ τή συμμετοχή σαράντα μεγάλων κατασκηνωτών όρθόδοξων και μή. Μεταξύ αυτών και έξι Ρωσόπουλα πού μένουν στην Κορέα.

Τό πρόγραμμα περιελάμβανε από τίς 9:30 π.μ. έως τίς 12:15 μ.μ. μαθήματα Άγγλικών, επειδή η κατασκήνωση ήταν Summer English Camp. Γιά τόν σκοπό

αυτό τό Orthodox Christian Mission Center (OCMC), δηλαδή ό Ίεραποστολικός Όργανισμός της Έλληνορθόδοξης Ίεράς Αρχιεπισκοπής Άμερικής, έστειλε δύο έθελοντές καθηγητές Άγγλικών και ένας τρίτος, έλληνοαμερικανικής καταγωγής, ήρθε από τό Χόνγκ Κόνγκ. Όλοι συνεργάστηκαν άριστα μέ τά τοπικά στελέχη της Ίεράς Μητροπόλεως Κορέας γιά τήν ύλοποίηση κυρίως του πρωινού προγράμματος, αλλά και του απογευματινού, τό όποιο είχε ελεύθερο χρόνο γιά έκδρομές, όμαδικά παιχνίδια, άθλοπαιδιές και ευκαιρίες γιά συζητήσεις πνευματικών θεμάτων μέ τόν Έπίσκοπο και τά κατασκηνωτικά στελέχη.

Ή θεματολογία των πνευματικών συζητήσεων είχε ως κύριο άξονα τήν Άγία Γραφή και συγκεκριμένα τίς παραβολές του Χριστού μέ τόν γενικό τίτλο *I meet the Bible* (συναντώ, γνωρίζω τήν Άγία Γραφή). Οι κατασκηνωτές μάθαιναν στά κορεατικά και άγγλικά τά καθημερινά άγιογραφικά συνθήματα και μέ τόν τρόπο αυτό ήρθαν σε έπαφή και γνωριμία μέ τήν Άγία Γραφή.

Στόν πρόλογο του καλαίσθητου φυλλάδιου, τό όποιο ήταν γραμμένο στά Κορεατικά και Άγγλικά και τό παρέλαβαν οι κατασκηνωτές κατά τήν άφιξη τους στην κατασκήνωση, οι διοργανωτές σημείωναν τά έξής:

Στή φετινή μας καλοκαιρινή κατασκήνωση, αγαπητά μας παιδιά, έχουμε θέσει τρεις κύριους σκοπούς:

1. *Νά μάθετε καλύτερα Άγγλικά.*
2. *Νά μάθετε πώς νά ζείτε άρμονικά σε μιά κοινωνική όμάδα. Καί*

3. *Νά γνωρίσετε καλύτερα τήν Άγία Γραφή.*

Γιά τόν πρώτο σκοπό οι ξένοι δάσκαλοί σας των Άγγλικών θα κάνουν τό πών γιά νά σας βοηθήσουν νά καλύτερέψετε τήν προφορά σας και νά έχετε μεγαλύτερη άνεση στόν προφορικό λόγο.

Γιά τόν δεύτερο σκοπό οι πνευματικοί υπεύθυνοι της κατασκήνωσης έχουν προετοιμάσει πολλά και ενδιαφέροντα προγράμματα, τά όποια θα σας βοηθήσουν νά μάθετε πώς νά ζείτε άρμονικά μέσα σ' ένα κοινωνικό σύνολο. Τό μόνο πού χρειάζεται νά κάνετε έσείς είναι νά ακολουθείτε τίς συμβουλές τους. Καί να είστε σίγουροι ότι αυτά πού θα μάθετε θα είναι πολύ χρήσιμα γιά τή ζωή σας στό μέλλον.

Γιά τόν τρίτο σκοπό, πού είναι η καλύτερη γνωριμία σας μέ τόν βασιλιά των βιβλίων, δηλαδή τήν Άγία Γραφή, έχουμε επιλέξει όρισμένες από τίς ωραιότερες παραβολές πού είπε ό Χριστός. Οι παραβολές του Χριστού θα σας βοηθήσουν νά αγαπήσετε τό σπουδαιότερο, τό γνωστότερο, αλλά και πιο πολυδιαβασμένο βιβλίο του κόσμου και νά τό έχετε οδηγό στή ζωή σας.

Σας εύχόμαστε καλή κατασκήνωση μέ πλούσια πνευματική και μορφωτική καρποφορία.

Τά Στελέχη της Κατασκήνωσης.

Ή κατασκήνωση έληξε μέ έπίσκεψη στό Μοναστήρι της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος τήν ήμέρα της γιορτής του, όπου έγινε και η γιορτή λήξεως μετά τή θεία Λειτουργία και τό έορταστικό γεύμα, πού παρέθεσε πρós όλους μέ πολλή αγάπη ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πισιδίας π. Σωτήριος και οι άδελφές της Μονής. Τήν κατασκηνωτική γιορτή παρακολούθησαν γονείς των κατασκηνωτών αλλά και άλλοι πιστοί πού είχαν έρθει από τίς διάφορες ένορίες γιά νά συμμετάσχουν στην πανήγυρη της Μονής και νά ευχηθούν στόν Γέροντα Έπίσκοπο.

Στή συνέχεια θα παραθέσουμε τέσσερα μετακατασκηνωτικά γεγονότα, πού κάνουν σαφές πώς μιά κατασκήνωση μπορεί νά βοηθήσει τό ιεραποστολικό έργο της Έκκλησίας.

1. Πρώτο βράδυ στό σπίτι μετά τήν κατασκήνωση. Ό δωδεκάχρονος Κ. ήρθε στην κατασκήνωση μέ τήν άδελφή του από σύσταση ενός φίλου του όρθόδοξου. Όταν πλησίασε η ώρα του βραδινού ύπνου πήρε τή μητέρα του από τό χέρι και της είπε:

- *Μαμά, έλα νά προσευχηθούμε.*
- *Τί νά κάνουμε;*
- *Νά προσευχηθούμε όπως έμαθα στην κατασκήνωση.*
- *Και τί θα πούμε στην προσευχή;*
- *Μήν άνησυχείς. Στο βιβλιαράκι πού μās χάρισαν έχει τή βραδινή προσευχή.*

“Όταν επέστρεψαν στο σπίτι μᾶς ἔβαλαν νά προσευχόμεσθε, ὅπως στήν κατασκήνωση, πρὶν καί μετά τό φαγητό.

4. Ὁ δεκαεξάχρονος Τ. ἔχει τό ἀτύχημα νά μεγαλώνει μέ τή γιαγιά του ἀφοῦ προέρχεται ἀπό διαλυμένη οἰκογένεια. Εἴκοσι μέρες πρὶν ἀπό τήν κατασκήνωση ἔξαφανίστηκε γιά μιᾶ ἑβδομάδα ἀπό τό σπίτι του. Τελικῶς μέ τή βοήθεια τῆς ἀστυνομίας τόν βρῆκε ἡ μητέρα του. Ἦρθε στήν κατασκήνωση μέ πολλῆς τραυματικές ἐμπειρίες. Ὅταν τελείωσε ἡ κατασκήνωση ἔκανε τήν ἐξῆς δημόσια ὁμολογία:

Στήν κατασκήνωση καθάρισε ἡ καρδιά μου. Τί ώραῖα πού θά εἶναι στόν παράδεισο ἂν εἶναι σάν τήν κατασκήνωση!

2. Τήν πρώτη Κυριακή μετά τήν κατασκήνωση στόν καθεδρικό ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἦρθαν ὄλοι οἱ κατασκηνωτές ἀπό τή Σεούλ καί ἀπό ἄλλες πόλεις. Ἀνάμεσά τους καί οἱ μή ὀρθόδοξοι! Ἦρθαν γιά νά συναντήσουν τοὺς φίλους τους καί γιά νά δοῦν τόν ναό καί τό Ἱεραποστολικό Κέντρο γιά τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀκούσει ἀπό τοὺς ὀρθόδοξους συγκατασκηνωτές τους. Τό πολὺ εὐχάριστο καί ἐλπιδοφόρο εἶναι ὅτι αὐτό γίνεται κάθε Κυριακή. Ἔρχονται, δηλαδή, στή θεία Λειτουργία τῆς Κυριακῆς, ὀρισμένοι καί μέ τοὺς γονεῖς τους, καί στήν συνέχεια συμμετέχουν σέ κοινὴ μετακατασκηνωτική συνάντηση, τρῶνε μαζί, συζητοῦν, παίζουν καί χαίρονται τή φιλία τους.

3. Στήν ἐνορία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στό Τζοντζοῦ, ὁ κατηχούμενος πατέρας δύο ἀγοριῶν, τὰ ὁποῖα συμμετείχαν στήν κατασκήνωση, εἶπε στόν Ἐπίσκοπο, πού ἐπισκέφθηκε τήν κοινότητα ἐπ' εὐκαιρία τῆς ἐορτῆς:

Σᾶς εὐχαριστῶ, Σεβασμιώτατε, γιατί τὰ παιδιά μου ἔμαθαν στήν κατασκήνωση νά προσεύχονται.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἱεραποστολικοὶ καρποὶ τῆς κατασκήνωσης. Οἱ καρποὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὅπως ἦταν καί οἱ ὀνομασίες τῶν ἑπτὰ ὁμάδων: *Ἀγάπη, Χαρά, Εἰρήνη, Μακροθυμία, Χρηστότης, Πίστις, Ἐγκράτεια.*

Εὐχνηθεῖτε, σᾶς παρακαλοῦμε, νά βρεθοῦν οἱ πόροι γιά τή δημιουργία περισσοτέρων χώρων διαμονῆς, ἔτσι ὥστε τοῦ χρόνου νά φιλοξενηθοῦν περισσότερα παιδιά στήν κατασκήνωσή μας.

Ἁθ. Δ. Κοντογιαννακοπούλου

NOMOKANONIKA

Ἐρώτηση:

Μπορεῖ ἓνα ζευγάρι ἀλλόθρησκων ἢ ἑτερόδοξων νά υἱοθετήσῃ ἓνα ὀρφανό παιδί Ὀρθόδοξης οἰκογένειας;

Ἀπάντηση:

Κατ' ἀρχάς πρέπει νά διευκρινισθεῖ ὅτι δέν ἀπαντᾶμε ἀπό κοινωνικῆς ἢ ψυχολογικῆς πλευρᾶς. Γιατί μιᾶ τέτοια υἱοθεσία μπορεῖ νά ἔχει καί θετικές συνέπειες τόσο γιά τό ζευγάρι πού αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη υἱοθετήσεως καί ἀποκτήσεως ἑνὸς παιδιοῦ, ὅσο καί γιά τό παιδί πού γιά τόν ἄλλα ἢ βῆτα λόγῳ βρέθηκε σέ κάποιο ἴδρυμα, βρεφοκομεῖο ἢ ὀρφανοτροφεῖο.

Ἐπίσης δέν μιλάμε ἀπό νομικῆς πλευρᾶς ἐκτός τῶν ἄλλων λόγων καί γιά τό ὅτι οἱ νόμοι οἱ σχετικοὶ μέ τήν υἱοθεσία (μπορεῖ νά) διαφοροποιοῦνται καί νά ποικίλουν ἀπό χώρας εἰς χώραν. Ἐμεῖς ὀφείλομε νά ἐξετάσουμε τό θέμα ἀπό χριστιανικῆς καί συγκεκριμένα ἀπό κανονικῆς-ποιμαντικῆς σκοπιᾶς.

Ἄλλῃ εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ὀφείλομε ἐπίσης νά σημειώσουμε, ὅτι οἱ ἱεροὶ κανόνες δέν ὀρίζουν δυστυχῶς τίποτε τό συγκεκριμένο γιά τό πρόβλημα αὐτό, ἴσως καί καλῶς καί συνεπῶς καίπροορατικῶς, ἐπειδὴ δέν μποροῦμε νά γνωρίζουμε ἀκριβῶς τίς ποικίλες περιπτώσεις καί συνθήκες κάτω ἀπό τίς ὁποῖες ζεῖ ἰδίως τό ὀρφανό παιδί καί κρίνεται ἀναγκαῖα ἡ υἱοθέτησή του.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει γιά τήν ἀντιμέτωπιση τοῦ ἐν λόγω προβλήματος μποροῦμε νά λάβουμε ὑπ' ὄψη κατ' ἀναλογία καί νά συμβουλευθεοῦμε τὰ ὅσα ἰσχύουν περί τῶν ἀναδόχων γιά τή βάπτισιν ἑνὸς ὁποιοῦδήποτε παιδιοῦ. Ἐκεῖ, ὡς γνωστόν, ἀποκλείονται ὡς ἀνάδοχοι οἱ ἀλλόθρησκοι, οἱ αἰρετικοί, οἱ ἑτερόδοξοι, οἱ σχισματικοί, οἱ ἀφορισμένοι κ.λπ., μέ τοὺς ὁποῖους δέν ἔχουμε μυστηριακή κοινωνία (Πρβλ. «Πηδάλιον», σελ. 754 καί ἡ ἀπόκριση Βαλσαμώνος στό Γ. Ράλλη-Μ. Ποτῆ, Σύνταγμα τῶν θείων καί ἱερῶν κανόνων, τόμ. Δ', σελ. 476).

Κατ' ἀναλογία, λοιπόν, μποροῦμε νά ποῦμε, ὅτι ἐφ' ὅσον ἀπαγορεύεται σέ ἀλλόθρησκο ἢ ἑτερόδοξο νά βαπτίσῃ ἓνα παιδί καί νά καταστῇ ὁ πνευματικὸς του πατέρας, ἄρα τό ἴδιο, ἢ καί περισσότερο, πρέπει νά ἰσχύει καί στήν περίπτωση πού ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρω ἐπιθυμεῖ νά υἱοθετήσῃ ἓνα παιδί καί νά πάρῃ τή θέση τοῦ φυσικοῦ του πατέρα.

Αὐτό εἶναι καί λογικό, γιατί ἓνας ἄνθρωπος πού ἀνήκει σέ διαφορετικὴ θρησκεία ἢ ἄλλο δόγμα καί ὁμολογία δέν εἶναι εὐκόλο ἢ καί ἀποτελεσματικὸ νά κατηχήσῃ τό παιδί στὰ τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς πίστεως ἢ νά τό μυήσει στὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Ἐάν καθήκον μας εἶναι σύμφωνα μέ τό «Πορευθέ-

ντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη» (Ματθ. 28,19) νά διαδώσουμε τὴ χριστιανικὴ ἀλήθεια καί νά καταστήσουμε τοὺς πλησίον μας μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, γιά νά ἀπολαύσουν τήν υἱοθεσία καί κληρονομία τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. 8, 15-17), πῶς μποροῦμε δυνάμει μιᾶς ἀνθρώπινος υἱοθεσίας νά ἐπιτρέψουμε νά γαλουχηθεῖ καί νά ἀνδρωθεῖ ἓνα παιδί χριστιανικῆς οἰκογένειας μακριὰ ἀπὸ τήν πηγή αὐτῆς τῆς ἀλήθειας σέ ἄλλη θρησκεία ἢ ὁμολογία, ἡ ὁποία πολλῆς φορές διάκειται καί ἐχθρικῶς πρὸς τήν Ὀρθοδοξία;

Ἀκόμη καί στήν περίπτωση πού εἶναι ἀβάπτιστο τό παιδί καί πάλι δέν μποροῦμε νά ἀγνοήσουμε τήν ὑποχρέωση τοῦ υἱοθετοῦντος ζεύγους νά βαπτίσῃ καί νά κατηχήσῃ τό βρέφος αὐτό, ἐφόσον κατάγεται ἀπὸ Ὀρθόδοξου γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀσφαλῶς θά ἤθελαν νά ἀκολουθήσῃ τό παιδί τους τήν ἴδια μέ αὐτοῦς χριστιανικὴ θρησκεία καί ζωή.

Σ' αὐτὴν τὴν περίπτωση ἴσως ὀδηγεῖ πάλι κατ' ἀναλογία καί ὁ πδ' καν. τῆς Πενθέκτης Οἰκουμ. Συνόδου καί ὁ οβ' καν. τῆς Καρθαγένης πού ὀρίζουν ὅτι στήν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία δέν εἶναι βέβαιο, ἂν ἓνα ἔκθετο βρέφος ἢ νήπιον ἔχει βαπτισθεῖ ὀφείλομε νά τό βαπτίζουμε ὅπωςδήποτε.

Εἶπαμε πιὸ πάνω ὅτι καλῶς οἱ ἱεροὶ κανόνες δέν ὀρισαν τίποτε τό συγκεκριμένο, γιατί μπορεῖ νά ὑπῆρξαν ἢ νά ὑπάρξουν περιπτώσεις πού μιᾶ τέτοια υἱοθεσία καθίσταται ἀναγκαῖα ἢ ἀκόμη καί ἐπιθυμητή. Π.χ. στό τελευταῖο ἐνδεχόμενο μπορεῖ νά καταταθεῖ καί ἡ περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία μιᾶ τέτοια υἱοθεσία ἐνδέχεται, ἰδίως ὅταν ζοῦν οἱ φυσικοὶ γονεῖς, νά συμβάλῃ καί νά ὀδηγήσῃ στὴ γνωριμία τοῦ ἑτεροθρήσκου ἢ ἑτερόδοξου ἀνδρογύνου μέ τήν Ὀρθοδοξία καί ἐπομένως θά ἔχουμε εὐεργετικά ἀποτελέσματα καί γιά τό ζευγάρι πού υἱοθετεῖ καί γιά τό παιδί πού υἱοθετεῖται.

Πάντως τὴν προτεραιότητα ἔχουν καί ἡ προτίμηση πρέπει νά κλίνει πρὸς τὴν υἱοθεσία ἀπὸ Ὀρθόδοξα ζευγάρια καί μάλιστα ὄχι μόνον κατὰ τοὺς τύπους ὀρθόδοξα, ἀλλὰ καί κατὰ τὴν οὐσία καί τὴν πραγματικὴ κατὰ Χριστὸν ζωή.

Τέλος προσοχὴ ἐπίσης χρειάζεται σέ μιᾶ πιθανῇ ὀργανωμένῃ τῆσιν υἱοθεσίας βρεφῶν ἢ νηπίων ὀρθόδοξων οἰκογενειῶν ἀπὸ ἀλλόθρησκα ἢ ἑτερόδοξα πρόσωπα.

Παναγιώτης Ἱ. Μπούμης

‘Η παρουσία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στό Καμερούν

Τό μεγάλο μεταναστευτικό κύμα στήν Ἑλλάδα ξεκίνησε τό 1880. Οἱ πῶτοι Ἕλληνες μετανάστες ἔφθασαν στό Καμερούν ἀνάμεσα στό 1880 καί 1900. Πρωταρχική μέριμνά τους ἦταν ἡ ἐκκλησιαστική τους συγκρότηση. Γιά τόν λόγο αὐτό ἀπευθύνθηκαν στό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας τό ὁποῖο ἀνέθεσε τή λειτουργική τους ἐξυπηρέτηση σέ περιοδεύοντες τήν Ἀφρική ιερεῖς.

Ἀργότερα, στό 1950, ἀποστέλλεται ὁ ἀρχιμανδρίτης Νικόδημος Γαλλιατσάτος (μετέπειτα Μητροπολίτης Λεοντοπόλεως) ὁ ὁποῖος ὀργανώνει τά τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στό Καμερούν καί τό 1951 συγκροτεῖται καί ἀναγνωρίζεται ἀπό τήν Ὑπατη Γαλλική Ἀρμοστεία ἡ «*Mission Grec- Orthodoxe du Cameroun*» (Décision No 1103 du 13 Mars 1951).

Στά 1953 ὑπάρχει ἀκόμα μιά σχετική ἀπόφαση γιά τήν ἄδεια ἐξασκήσεως τῆς Ὁρθοδόξου λατρείας στήν ἐπικράτεια τοῦ Καμερούν καί τοῦ Τόνγκο, πράγμα πού φανερώνει τήν ὑπαρξη Ἑλληνικῆς Κοινότητος καί στό Τόνγκο πού ἐξυπηρετεῖται ἀπό τόν Ἐφημέριο τοῦ Καμερούν. Στά 1951 ἀρχίζει ἡ οἰκοδομή

τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου στό Γιαουντέ καί τό 1952 τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης στή Ντουάλα.

Τό 1956 καί οἱ δύο Ναοί ἔχουν ἀποπερατωθεῖ καί τό 1962 τελοῦνται τά ἐγκαίνια ὑπό τοῦ Μητροπολίτου Ἰακκρας κ.κ. Εὐσταθίου.

Μέ τόν τρόπο αὐτό τῆς ἐκκλησιαστικῆς παρουσίας τῶν Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων στό Καμερούν καί στά ὑπόλοιπα κράτη τῆς Ἰσημερινῆς Ἀφρικῆς ἀρχίζει νά γίνεται γνωστή ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί νά προκαλεῖ τό ἐνδιαφέρον τῶν Καμερουνέζων οἱ ὁποῖοι ἀρχίζουν νά τή γνωρίζουν καί νά γίνονται σιγά-σιγά μέλη τῆς.

Στίς 23 Ἰανουαρίου τοῦ 1959 μέ Πατριαρχική Συνοδική Ἀπόφαση τοῦ Πατριάρχου Χριστοφόρου ἱδρύεται ἡ «*Ἑλληνορθόδοξος Ἱερά Μητρόπολις Ἰακκρας καί πάσης Δυτικῆς Ἀφρικῆς*» μέ πνευματική δικαιοδοσία τά τότε κράτη τῆς Ἰσημερινῆς Ἀφρικῆς (Γαλλικό Καμερούν, Νιγηρία, Γκάμπια, Πορτογαλική Γουϊνέα, Ρίο Ντόρο, Χρυσή Ἀκτή, Λιβερία, Ἰσπανική Γουϊνέα, Ἀκτή τοῦ Ἐλεφαντόδοντος, Σιέρρα Λεόνε) καί ἐκλέγεται πῶτος Μητροπολίτης Ἰακκρας ὁ Εὐστάθιος (1959-1975).

Ἐπί τῆς ἐποχῆς του ὀργανώνονται οἱ δύο μεγαλύτερες Κοινότητες τοῦ Γιαουντέ καί τῆς Ντουάλα καί μικρότερες Κοινότητες τῶν περικύρων τους καί κτίζονται μέσα σέ ἑλληνικές ἰδιοκτησίες δύο παρεκκλήσια στήν πόλη Κονζάμπα, τῶν Ἀρχαγγέλων καί τοῦ ἁγίου Γερασίμου Κεφαλληνίας.

Τό 1975 ἐκλέγεται Μητροπολίτης Ἰακκρας ὁ μακαριστός Εἰρηνάιος Ταλαμβέκος, ὁ ὁποῖος θά ἐνεργοποιηθεῖ συστηματικά στόν τομέα τῆς ἱεραποστολῆς καί θά δημιουργήσει Ὁρθόδοξα Ἱεραποστολικά Κλημάκια καί Ἐκκλησιαστικές Κοινότητες Καμερουνέζων στά περίχωρα τοῦ Γιαουντέ.

Σημαντικές εἶναι καί οἱ ἱεραποστολικές του προσπάθειες στό Βόρειο Καμερούν, τή Νιγηρία καί τήν Γκάνα, χειροτονώντας καί τοὺς πῶτους ἐντοπίους ιερεῖς ἐνῶ θά ἐξυπηρετεῖ λειτουργικά καί τίς ἑλληνικές Κοινότητες τῆς Νιγηρίας, τῆς Γκάνας, τοῦ Τσαντ (στήν πόλη Σαάρ τοῦ Νοτίου Τσαντ ἡ οἰκογένεια Εὐστρατίου Ρεπάνη ἀπό τή Μυτιλήνη ἔχει ἀνεγείρει περικαλλή ναό τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου) καί τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικανικῆς Δημοκρατίας (στό Μπαγκί, πρωτεύου-

σα τῆς χώρας λειτουργοῦσε συχνά σέ ἓνα ἑλληνικό ξενοδοχεῖο).

Ἐπί τῶν ἡμερῶν του ἱδρύεται καί λειτουργεῖ στό Γιαουντέ τό Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Θεολογίας «Ὁ Ἅγιος Μάρκος» γιά τήν ἐπιμόρφωση τῶν ὑποψηφίων ιερέων, κατηχητῶν καί κατηχητριῶν.

Ἐπί τῶν ἡμερῶν του ἐπισκέπτεται τό Καμερούν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Νικόλαος ὁ ΣΤ΄.

Τό 1990 ἐκλέγεται ὁ ἀπό Βαβυλῶνος Μακαριστός Μητροπολίτης Ἰακκρας Πέτρος Παπαπέτρου ὁ καί μετέπειτα Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Πέτρος ὁ Ζ΄, ὁ ὁποῖος θά συνεχίσει καί θά αὐξήσει τό ἱεραποστολικό ἔργο τοῦ προκατόχου του κτίζοντας νέες ἐκκλησίες στίς περιοχές Ekanga καί Metet.

Ἐπί τῶν ἡμερῶν του ἐπισκέπτεται τό Καμερούν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Παρθένιος καί ἡ Ἱερά Μητρόπολις Ἰακκρας μετονομάζεται «*Ἱερά Μητρόπολις Καμερούν*».

Τό 1997 ἐκλέγεται Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί στή θέση του ἐκλέγεται ὡς Μητροπολίτης Καμερούν ὁ ἀπό Κυρήνης Θεόδωρος Χορευτάκης.

Ὁ Μητροπολίτης Καμερούν Θεόδωρος θά δώσει νέα πνοή στό ἱεραποστολικό ἔργο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ ἰδιαίτερη βαρύτητα στήν περιοχή τοῦ Βορείου Καμερούν ὅπου περιοδεύει συνεχῶς καί κτίζει: ἓνα ἱεραποστολικό κέντρο, τρεῖς νέους ναούς, ἓνα σχολεῖο, ἀγροτικά ἰατρεῖα καί πραγματοποιεῖ πολλῆς γεωτρήσεις γιά τή βοήθεια τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Βορείου Καμερούν. Κτίζει καί ὀργανώνει τή λειτουργία Ἀγροτικοῦ Ἰατρείου καί Κλινικῆς στό Nkolgok (N. Καμερούν) καί νέες ἐνορίες στό Nkoabang, Ngolmvak, Mbalmayo, Nkolossan, Ebolowa καί Bonnaberi, ἐνῶ παράλληλα ὀργανώνει πολλῆς νέες κοινότητες κατηχουμένων σέ διάφορα χωριά πού μετέπειτα θά ἐξελιχθοῦν σέ ἐνορίες.

Τόν Ὀκτώβριο τοῦ 2004 στίς ἐκλογές γιά τήν ἀνάδειξη νέου Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας ἐκλέγεται ὁ πῶτος Μητροπολίτης Καμερούν καί ἀπό Ζιμπάμπουε κ.κ. Θεόδωρος ὁ Β΄.

Τόν Μητροπολίτη Θεόδωρο διεδέχθη στή Μητρόπολη Καμερούν ὁ Μητροπολίτης Δημήτριος Ζαχαρέγκας (2002-2004), ὁ ὁποῖος διακόνησε γιά μιά διετία στόν ἱεραποστολικό ἀγρό τοῦ Καμερούν, συνέχισε καί ἐπνύησε τό ἔργο τοῦ προκατόχου του δημιουρ-

γώντας νέες ἐκκλησιαστικές κοινότητες, ἀνεγείροντας νέους ναούς, σχολεῖα, ἰατρεῖα καί πραγματοποιώντας πολλῆς γεωτρήσεις στήν περιοχή τοῦ Βορείου Καμερούν.

Τό 2004 τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας τόν ἐκλέγει Μητροπολίτη Εἰρηνουπόλεως καί Σεῦχελλῶν Νήσων.

Στήν ἱερά Μητρόπολη Καμερούν ἐκλέγεται τό 2004 ὁ Μητροπολίτης Γρηγόριος Στεργίου ὁ ὁποῖος συνεχίζει τό ἔργο τῶν προκατόχων του μέχρι σήμερα.

† Ὁ Καμερούν Γρηγόριος

Ἀναδημοσίευση ἀπό τό βιβλίο: «Ἱστορικά Στοιχεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καμερούν ἐπί τῆ συμπληρώσει 50 ἐτῶν ἀπό τῆς ἰδρύσεώς της. Ἐκδοτική Παραγωγή: ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε., 2009.

Οἱ Ἄθλιοι καὶ ἡ βυζαντινὴ ἱεραποστολή

Οἱ Ἄθλιοι ἦταν λαός νομαδικός, σλαβικῆς πιθανότατα καταγωγῆς, ἀλλὰ μιλοῦσαν κάποια ἰρανικὴ διάλεκτο. Τὸν 1ο μ.Χ. αἰ. κατοικοῦσαν στὰ βόρεια τοῦ Καυκάσου, κοντὰ στὴν Κασπία Θάλασσα. Ἀπὸ κεῖ ἀπλώθηκαν ἀργότερα στὶς ρωσικὲς στέππες μέχρι τὸν ποταμὸ Τάναϊ (Ντόν).

Ἡ θρησκεία τους ἐκδηλώνονταν μὲ πολεμικολατρευτικὲς ἱεροτελεστίες γύρω ἀπὸ ἕνα γυμνὸ ξίφος μπηγμένο στὴ γῆ.

Ἐξοχοὶ τοξότες καὶ ἰππεῖς, ἐπιαναν τοὺς ἐχθροὺς μὲ θηλιές ἀπὸ σκοινί καί, ἀφοῦ τοὺς θανάτωναν καὶ τοὺς ἐγδερναν, χρησιμοποιοῦσαν τὰ δέρματά τους ὡς καλύμματα τῶν πολεμικῶν ἀλόγων. Στὶς ἐπιδρομὲς πού ἔκαναν στὴν Ἀρμενία, τὴ Μηδία (Ἀζερμπαϊτζάν) καὶ τὴ Μικρὰ Ἀσία, ἔπαιρναν μαζί τους, σὲ μικρὰ ὀχήματα, τὶς οικογένειες καὶ τὰ ὑπάρχοντά τους.

Οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες ἀπὸ τὸν Βεσπασιανὸ (69-79) ὡς τὸν Αὐρηλιανὸ (270-275) ἀγωνίστηκαν ἐναντίον τῶν Ἄθλιων, τοὺς ὁποῖους τελικὰ ἔδιωξε ἀπὸ τὰ ρωμαϊκὰ ἐδάφη ὁ Τάκιτος (275-276).

Στὴ συνέχεια ὑποτάχθηκαν στοὺς Οὐννοὺς καὶ διασπάστηκαν σὲ δύο τμήματα. Τὸ ἕνα, τὸ μεγαλύτερο, παρέμεινε στὸν Καύκασο, ἀνάμεσα στὴν Κασπία Θάλασσα καὶ τὴ Μαιώτιδα (Ἀζοφικὴ). Ἔτσι ἡ περιοχὴ αὐτὴ ὀνομάστηκε Ἄθλινια. («*Ταύτην τὴν χώραν, ἥ ἐξ ὄρους τοῦ Καυκασίου ἄχρι ἐς τὰς Κασπίας κατατείνει πύλας, Ἄθλιοι ἔχουσι*» [Προκόπιος]: «*Τῶν ὀρέων {τῶν Καυκασίων} ἄνωθεν ἐστὶν ἡ χώρα τῆς Ἀθλινίας*» [Κωνσταντῖνος Ζ΄ Πορφυρογέννητος]). Τὸ ἄλλο τμῆμα ἀκολούθησε τοὺς Οὐννοὺς ἐναντίον τῶν Ὀστρογόθων, οἱ ὁποῖοι νικήθηκαν καὶ ἐγκατέλειψαν τὶς περιοχὲς ἀνάμεσα στὸν Τάναϊ καὶ τὸν Ἰστρο (Δούναβη).

Στὶς ἀρχὲς τοῦ 5ου αἰ. πῆραν καὶ οἱ Ἄθλιοι μέρος στὶς γνωστὲς μεγάλαις μετακινήσεσι τῶν ἔθνων στὴ δυτικὴ καὶ νοτιοδυτικὴ Εὐρώπη. Μεγάλαις ὀμάδες πέρασαν τότε τὴν Παννονία (νοτιοδυτικὴ Οὐγγαρία), ἐνώθηκαν μὲ τοὺς Σουηθῶν καὶ τοὺς Βανδάλους, ὁ βασιλιάς τῶν ὁποίων ὀνο-

μάστηκε καὶ βασιλιάς τῶν Ἄθλιων, καὶ ἀσπάστηκαν τὸν ἀρειανισμό. Τὸ 406 εἰσέβαλαν ἠελιατώντας καὶ ἐρημώοντες στὴ Γαλλία. Ἔπειτα χωρίστηκαν σὲ τρία τμήματα: Ἄθλιοι ἐγκαταστάθηκαν στὰ νότια τοῦ Λίγηρα καὶ συμμάχησαν μὲ τὸν Ἀέτιο ἐναντίον τοῦ Ἀττίλα (451)· ἄλλοι, ἀφοῦ εἰσέβαλαν μὲ τοὺς Σουηθῶν καὶ τοὺς Βανδάλους στὴν Ἰσπανία (409), ἐγκαταστάθηκαν στὴν Πορτογαλία, γιὰ νὰ διωχθοῦν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀργότερα (429) ἀπὸ τοὺς Βησιγόθους· ἄλλοι, τέλος, εἰσέβαλαν στὴ βόρεια Ἰταλία (464), γιὰ νὰ ἠττηθοῦν καὶ νὰ διαλυθοῦν ἀπὸ τὸν Ρικίμπερο. Ὡς τὰ τέλη, πάντως, τοῦ 5ου αἰ. εἶχαν ἐξαφανιστεῖ ὄντι ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ σκηνή.

Ὁ κύριος ὄγκος τῶν Ἄθλιων, πού εἶχαν παραμείνει στὸν Καύκασο, ἀνέπτυξαν σχέσεις φιλικές, συχνὰ μάλιστα καὶ συμμαχικὲς, μὲ τὸ ἀνατολικὸ ρωμαϊκὸ (βυζαντινὸ) κράτος. Ὁ Κωνσταντῖνος Ζ΄ ὁ Πορφυρογέννητος (913-959) τοὺς χορηγοῦσε κατὰ καιροὺς σημαντικὰ χρηματικὰ ποσά, γιὰ νὰ προστατεύσουν τὴ Χερσώνα ἀπὸ τοὺς Χαζάρους.

Γιὰ τὴν προσέλευση τῶν Ἄθλιων στὸν Χριστιανισμό ἐνδιαφέρθηκε ἰδιαίτερα ὁ ἅγιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Νικόλαος Α΄ ὁ Μυστικὸς (901-907, 912-925), ἀπὸ τὶς ἐπιστολὲς τοῦ ὁποῖου ἀντιλοῦμε σημαντικὲς πληροφορίες γιὰ τὴ βυζαντινὴ ἱεραποστολή στο ἔθνος αὐτό.

Ἕνας ἠγούμενος ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο τῆς Βιθυνίας, ὁ Εὐθύμιος, «*ἀνὴρ θεοφιλῆς καὶ ἀρετῆς ἐργάτης*», ἦταν ὁ πρῶτος ἱεραπόστολος πού ἔστειλε στὴν Ἀθλινία ὁ πατριάρχης. Αὐτός, ὅπως χαρακτηριστικὰ ἀναφέρεται σὲ μίαν ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου, μὲ τὴ δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔσπειρε τὸν λόγον τῆς πίστεως στοὺς Ἄθλιους καὶ ἐκλήχθη ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ νὰ κάνει ὅ,τι καὶ οἱ ἀπόστολοι. («*Τὸν λόγον τῆς πίστεως ἐν Ἀθλοῖς οὗτος ἐν τῇ δυνάμει τοῦ παναγίου ἔσπειρε Πνεύματος καὶ ἴσα τοῖς θεοῖς ἀποστόλοις λειτουργῆσαι παρά Θεοῦ ἀποκεκλήρωται*»).

Στὴν ἱεραποστολὴ συνέβαλλε, ἐπιδεικνύοντας «*σπουδὴν*» καὶ «*πολλὴν πρόνοιαν*» γιὰ τὸν εὐαγγελισμό τῶν Ἄθλιων, καὶ ὁ Χριστιανὸς ἡγεμόνας («*ἐξουσιαστής*») τῶν Ἀθλιῶν Μπαγκράτ, ὁ ὁποῖος θερμὰ παρακίνησε τὸν Ἀθλιανὸ ἡγεμόνα νὰ δεχθεῖ τὸ χριστιανικὸ βάπτισμα. Ἄς σημειωθεῖ ἔδω, παρενθετικά, ὅτι οἱ Ἀθλιοὶ ἦταν ἀρχαῖος λαὸς αἰγυπτιακῆς καταγωγῆς, ὑπολείμματα τῆς στρατιᾶς τοῦ φαραῶ Ραμσῆ Β΄ ἢ Σέσωστρι (1290-1223 π.Χ.), πού εἶχε προελάσει ὡς τὴν Κοιλίδα. Κατοικοῦσαν στὴν ἀνατολικὴ Μαύρη Θάλασσα, ἀνάμεσα στὶς δυτικὲς βουνοπλαγιὰς τοῦ Καυκάσου καὶ τὸν ποταμὸ Φάσι (Ριόνι). Μέχρι τὸν 6ο αἰ. παρέμειναν σὲ κατάσταση βαρβαρότητας. Ἡ θρησκεία τους ἦταν πρωτόγονη, μὲ κύριο χαρακτηριστικὸ τῆς τὴ δειδρολατρία. Σύμφωνα μὲ τὸν ἱστορικὸ Προκόπιο, «*ἄλλα τε καὶ ὕλας ἐσέβοντο· θεοὺς γὰρ τὰ δένδρα βαρβάρῳ τινὶ ἀφελείᾳ ὑπώπτειον εἶναι*». Ἐκχριστιανίστηκαν καὶ ἐκπολιτίστηκαν στὰ χρόνια τοῦ Ἰουστινιανοῦ Α΄ (527-

565), ὁ ὁποῖος «*ἱερὸν τῆς Θεοτόκου ἐν Ἀθλοῖς οἰκοδομησάμενος, ἱερέας αὐτοῖς κατεστήσατο*. Ὅθεν ἐς τὸ ἀκριβέστερον τὰ χριστιανῶν ἔμαθον δόγματα» (Εὐάγγελος Σχολαστικός) καὶ «*ἅπαντα ἤθη τῶν χριστιανῶν*» (Προκόπιος). Δυστυχῶς, ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 7ου αἰ. ὑποτάχθηκαν διαδοχικὰ στοὺς Ἀραβες, τοὺς Γεωργιανούς, τοὺς Μογγόλους καί, τέλος, τοὺς Τούρκους, οἱ ὁποῖοι τοὺς μετέστρεψαν στὸ Ἰσλάμ μὲ τὴ βία.

Ἄς ἐπανεῖθουμε, ὅμως, στοὺς Ἀθλιανούς καὶ ἄς σημειώσουμε ὅτι, μετὰ τὴ βάπτισμα τοῦ ἡγεμόνα τους, βαπτίστηκε καὶ ἕνα τμῆμα τοῦ λαοῦ, μικρὸ πάντως, καθὼς ὁ Ἀραβας Ibn-Rosteh στὸ ἔργο του Kitab-e-Aluk-al-Nafisa, πού συντάχθηκε τὸ 903, ἀναφέρει ὅτι «ὁ βασιλιάς τῶν Ἀθλιῶν εἶναι Χριστιανός, ἡ μάζα ὅμως τῶν ὑπηκόων του εἶναι ἄπιστη καὶ λατρεύει τὰ εἰδωλά».

Γιὰ τὴ διαποίμανση καὶ τὴ χριστιανικὴ οἰκοδομὴ τοῦ νεόφυτου ἔθνους χειροτονήθηκε τὸ 902 ἀπὸ τὸν πατριάρχη Νικόλαο ὁ πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος Ἀθλινίας Πέτρος. Αὐτός, φτάνοντας στὴν ἐπαρχία του, μοιλονότι βρῆκε ἀμεριστη τὴ συμπαράσταση τοῦ ἡγεμόνα τῆς Ἀθλινίας Μπαγκράτ, ὁ ὁποῖος «*ξενοδοξίαν, θεραπείαν, τὴν ἀλλήλην ἐν πᾶσι παραμυθίαν, ὅση δυνατὴ χορηγεῖσθαι, ὅλη προαιρέσει καὶ ὅλη ψυχῇ ὤφθη ἐπιδειξάμενος*», συνάντησε πολλὰς δυσκολίας, ὅπως φανερώνουν οἱ ἐπιστολὲς του πρὸς τὸν πατριάρχη. Ἀφενὸς ὁ ἴδιος ὑπέφερε ἀπὸ τὴν ἀνέχεια, τὴ στέρηση, τὶς ποικίλαις κακουχίαις· καὶ ἀφετέρου οἱ Ἀθλιοὶ, συνηθισμένοι στὰ βάρβαρα ἔθιμα τῆς εἰδωλολατρικῆς ζωῆς, ὅπως ἡ.χ. στοὺς «*ἀθέσμους γάμους*», φαίνεται πὼς ἔδειχναν ἀπροθυμία προσαρμογῆς στὶς εὐαγγελικὲς ἐπιταγές. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος πάλησε μὲ ὅλες τὶς ἀντιξοότητες, μοιλονότι καμιά φορὰ λιποψυχοῦσε. Κάποτε, νιώθοντας μόνος καὶ ἀβοήθητος, ἔγραψε στὸν πατριάρχη ὅτι τὸν ἠσπύνησε («*...ἔγραψας ὡς ἐκβέβησαι τῆς ἡμῶν καρδίας καὶ ἡ σὴ ἀπόλωλε μνήμη*», ἀναφέρει στὴν ἀπάντησή του ὁ ἅγιος Νικόλαος).

Μὲ γράμματά του ὁ πατριάρχης τὸν παρηγορεῖ, τὸν ἐνθαρρύνει καὶ τὸν συμβουλεύει μὲ σοφία καὶ διάκριση γιὰ τὴν ἐπιτυχὴ λύση τῶν ἱεραποστολικῶν καὶ ποιμαντικῶν του προβλημάτων. Τονίζει τὴν ἱερότητα καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἀποστολῆς του, ἀποκαλώντας τὸν «*ὁδηγόν*» καὶ «*σωτῆρα*» τοῦ ἀθλιτικοῦ λαοῦ. Ἐξηγεῖ ὅτι ἡ μετάβαση ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρικὴ στὴν εὐαγγελικὴ ζωὴ καὶ δύσκολη εἶναι καὶ χρόνος πολλὴ ἀπαιτεῖ. («*Οὕτως ἀθρώον ἡ μετάστασις τῆς ἐθνικῆς ζωῆς πρὸς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ Εὐαγγελίου τὸ βῆδιον οὐ καταδέχεται*»). Ἀποφάνεται ὅτι οἱ μέθοδοι ἱεραποστολικῆς δράσεως πρέπει νὰ ποικίλλουν ἀνάλογα μὲ τὰ πρόσωπα στὰ ὁποῖα κηρύσσεται ἡ χριστιανικὴ πίστη. Συστήνει τὴ συγκαταβατικότητα, τὴ μετριοπάθεια καὶ τὴν πατρικὴ ἐπιείκεια. Τέλος, προτρέπει τὸν Πέτρο νὰ ἐμμεῖναι μὲ θάρρος καὶ καρτερία στὸ ἔργο του, νὰ ἐκπληρῶναι μὲ

τὸν ἀρτιότερο δυνατό τρόπο τὰ ποιμαντικὰ του καθήκοντα καὶ νὰ χαίρεται πάσχοντας γιὰ τὸ Χριστὸ («*χαρίς ἐστὶ καὶ φιλοτιμία ἄνωθεν τὸ πάσχειν ὑπὲρ Χριστοῦ*»), ἔχοντας στὸ νοῦ του τὶς ἀμοιβὲς τῆς μελλοντικῆς αἰώνιας ζωῆς. («*Λογίζου δέ μοι καὶ τὰ ἐκείθεν, ὅποτε ἀγαθλοῖσι ἀδιάλυτος ἀντί τῶν νῦν σε περιστήσεται θλίψεων, ἀντί τῆς γυμνότητος, ἀντί τῆς ἀλλοῖς ἀπορίας πλοῦτος οὐ προσέμενος λόγον εἰς ἔκφρασιν*»).

Μὲ ἄλλα γράμματά του πρὸς τοὺς ἡγεμόνες τῆς Ἀθλινίας παρακαλεῖ γιὰ τὴν παροχὴ βοήθειας στὸν ἀρχιεπίσκοπο Ἀθλινίας. Στὸν Κωνσταντῖνο, ἡ.χ., διάδοχο τοῦ Μπαγκράτ, γράφει νὰ «*συνεπικουρήσῃ αὐτῷ καὶ συναντιλήψῃ τῶν πόνων· καὶ εἴ τινος ἐν ἔθνει τοιοῦτω καὶ γῆ ξένη τῶν ἀναγκαίων καὶ ἄνεσιν τῇ ζωῇ φερόντων ἐνδεὴς ἐστὶ, προθύμως ἐπιχορηγήσῃ, τοῦ Θεοῦ αὐτῷ δύναμιν παρασχόντος*».

Γιὰ νὰ συντρέξει τὸν ἀρχιεπίσκοπο στὸ δύσκολο ἔργο του στάθηκε καὶ πάλι ἀπὸ τὸν ἅγιο Νικόλαο ὁ ἠγούμενος Εὐθύμιος, ὁ πρῶτος ἱεραπόστολος τῆς Ἀθλινίας. Γράφοντας μάλιστα στὸν Πέτρο ὁ σοφὸς πατριάρχης, πού γνώριζε καλὰ τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες, ὄχι μόνον τοῦ τὸν συστήνει μὲ θερμὰ λόγια, ἀλλὰ καὶ ὑποδηλώνει ὅτι γιὰ τὴν ἀποστολὴ του πρέπει νὰ χαρεῖ, «*οὐχὶ δὲ ἀναθῆναι, οὐδὲ παθεῖν τι ἀνάξιον ἀγάπης*», καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέψει στὸν πονηρὸ νὰ σπειρεὶ ζιζάνια στὶς μεταξύ τους σχέσεις. Ἄγνωστο εἶναι ἂν ὁ Εὐθύμιος πῆγε στὴν Ἀθλινία ὡς ἀπλὸς συνεργάτης τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἢ ὡς βοηθὸς τοῦ ἐπίσκοπος ἢ καὶ ὡς δεύτερος ἐπίσκοπος ὕστερα ἀπὸ διαίρεση τῆς ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς συγγραφεῖς δὲν μαθαίνουμε τίποτ' ἄλλο γιὰ τὴν ἱεραποστολὴ στὴν Ἀθλινία. Σύμφωνα μὲ πληροφορία, ὄχι ἀξιόπιστη πάντως, τοῦ Ἀραβα ἱστορικοῦ Μαζονδῖ, ἡ προσπάθεια γιὰ τὸν ἐκχριστιανισμό τῶν Ἀθλιῶν ἀπέτυχε, καθὼς αὐτοὶ τὸ 932 ἔδιωξαν τοὺς ἐπίσκοπους καὶ ἀπαρνήθηκαν τὴ χριστιανικὴ πίστη. Εἶναι ἀλήθεια πὼς ἡ ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθλινίας δὲν ἀναφέρεται στὴ Notitia Episcopatum τοῦ Κωνσταντῖνου Ζ΄ τοῦ Πορφυρογέννητου, πού χρονολογεῖται γύρω στὰ 940. Φαίνεται ὅμως πὼς ἡ ἱεραποστολὴ ἐπιτυχῶς ἐπὶ τὴν ἀθλινία, καὶ μάλιστα καρποφόρα, καθὼς στὰ τέλη τοῦ 10ου αἰ. ἡ ἀρχιεπισκοπὴ ὄχι μόνον ὑπῆρχε, ἀλλὰ καὶ ἀνυψώθηκε σὲ μητρόπολη. Τὸν 11ο αἰ., ὡστόσο ἐνώθηκε μὲ τὴν ἐπισκοπὴ Σωτηριουπόλεως καὶ στὰ μέσα τοῦ 16ου αἰ. συγχωνεύθηκε μὲ τὴν μητρόπολη Μεθιτηνῆς. Ἀπὸ τότε δὲν ἀναφέρεται πιά στὶς πηγές. Μὲ τὸν καιρὸ, ἀλλήλωσε, οἱ Ἀθλιοὶ, πού ὑποτάχθηκαν διαδοχικὰ στοὺς Μογγόλους καὶ τοὺς Τούρκους, ἐξισλαμίστηκαν. Ἀπόγονοὶ τους εἶναι οἱ σημερινοὶ Ὀσέτες τοῦ Καυκάσου.

Μ.Σ.Π.

Οικονομική συμβολή του Γραφείου Έξωτερικῆς Ίεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατά τό β' τρίμηνο τοῦ ἔτους 2009

Ἀπό τό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ίεραποστολῆς ἐστάλησαν, κατά τό τρίμηνο Ἀπριλίου - Ἰουνίου 2009, στίς ἱεραποστολικές χώρες, τά κάτωθι:

Κένυα:		Καμερούν:	
• Μισθοί 143 ἰθαγενῶν κληρικῶν	38.610	• Μισθοί 22 ἰθαγενῶν κληρικῶν	5.940
• Συντάξεις 18 κληρικῶν	4.860	• Συντάξεις 4 κληρικῶν	1.080
• Γιά ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	8.800	• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
	<u>52.270 €</u>	• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	300
			<u>7.920 €</u>
Μουάνζα:		Τσάντ:	
• Μισθοί 33 ἰθαγενῶν κληρικῶν	8.910	• Μισθοί 2 ἰθαγενῶν κληρικῶν	540 €
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.200		
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	50	Γκάνα:	
	<u>10.160 €</u>	• Μισθοί 20 ἰθαγενῶν κληρικῶν	5.400
		• Συντάξεις 6 κληρικῶν	1.620
Οὐγκάντα:			<u>7.020 €</u>
• Μισθοί 48 ἰθαγενῶν κληρικῶν	12.960	Ἄκτῆ Ἐλεφαντοστοῦ:	
• Συντάξεις 9 κληρικῶν	2.430	• Μισθός 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ	270 €
	<u>15.390 €</u>		
Κογκό:		Σιέρα Λεόνε:	
• Μισθοί 34 ἰθαγενῶν κληρικῶν	9.180 €	• Μισθός 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ	270
		• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
Μπραζαβίλ:		• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	1.570
• Μισθοί 9 ἰθαγενῶν κληρικῶν	2.430		<u>2.440 €</u>
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600		
	<u>3.030 €</u>	Νιγηρία:	
Μπουρούντι:		• Μισθοί 21 ἰθαγενῶν κληρικῶν	5.670
• Μισθοί 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ	270	• Συντάξεις 5 κληρικῶν	1.350
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600	• Γιά ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	6.870
	<u>870 €</u>		<u>13.890 €</u>

Μπενίν:	
• Μισθοί 5 ἰθαγενῶν κληρικῶν	1.350
• Συντάξεις 2 κληρικῶν	540
	<u>1.890 €</u>

Μαδαγασκάρη:	
• Μισθοί 21 ἰθαγενῶν κληρικῶν	5.670
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
	<u>6.270 €</u>

Ζιμπάμπουε:	
• Μισθοί 3 ἰθαγενῶν κληρικῶν	810
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	300
	<u>1.110 €</u>

Μαλάουι:	
• Μισθός 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ	270 €

Κολλουέζι:	
• Μισθοί 45 ἰθαγενῶν κληρικῶν	12.150
• Συντάξεις 4 κληρικῶν	1.080
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	550
	<u>14.380 €</u>

Ζάμπια:	
• Μισθοί 2 ἰθαγενῶν κληρικῶν	540
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	150
	<u>690 €</u>

Κορέα:	
• Μισθοί 8 ἰθαγενῶν κληρικῶν	2.160
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	500
	<u>3.260 €</u>

Ἰνδία:	
• Μισθοί 11 ἰθαγενῶν κληρικῶν	2.970
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	97
	<u>3.667 €</u>

Ἰνδονησία:	
• Μισθοί 9 ἰθαγενῶν κληρικῶν	2.430 €

Φιλιππίνες:	
• Μισθοί 8 ἰθαγενῶν κληρικῶν	2.160 €

Οἱ ἀριστοῦχοι μαθητές παραλαμβάνουν τά βραβεῖα τους ἀπό τόν μοναχό Κύριλλο Γρηγοριάτη, στό σχολεῖο τοῦ Κιπούσι, περιοχή Λουμουμπάσι, Κογκό.

«τῶν δέ μαθητῶν καθὼς ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς... ἀδελφοῖς»

(Πράξ. ια' 29)

Ἀπὸ 1-4-2009 ἕως 30-6-2009 προσεφέρθησαν στὸ Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τὰ παρακάτω χρηματικά ποσά γιὰ τὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο ἀπὸ τοὺς:

Trizis C. 100 • Ἀβραμιώτου Ἀ. 100 • Ἀγγελόπουλο Ἡ. 40 • Ἀθανασίου Ἐ. 50 • Ἀλεξανδρόπουλο Ἀ. 100 • Ἀλευρᾶ Δ. 160 • Ἀλευρίτη Π. 80 • Ἀλικάκο Γ. 170,64 • Ἀλιφραγκῆ Χ. 100 • Ἀμοργιανιώτη Φ. 110 • Ἀναγνωστοπούλου Ἰ. 50 • Ἀναγνωστοπούλου Ἐ. 300 • Ἀναστασάκη Ἀ. Κ. 50 • Ἀναστασοπούλου Ἰ. 150 • Ἀνδρεάδης Δ. 60 • Ἀνδριόλα Μ. 100 • Ἀνταλλόπουλο Γ. 200 • Ἀντωνάκου Π. 100 • Ἀντωνιάδου Ἀ. 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2520) 5 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2136) 25 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1979) 400 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2379) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2378) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2318) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2239) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4179) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2893) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2891) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3569) 25 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3568) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3567) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3474) 250 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2652) 5 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4592) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4589) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3905) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3036) 5 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2947) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2946) 130 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3595) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3592) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3588) 50 • Ἀνώνυμο

(Γ.Ε. 2803) 110 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3148) 10 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4561) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3300) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3192) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3190) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3189) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2551) 60 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2892) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2818) 1.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2123, 3357) 140 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2830) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2501) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1964) 1.500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4133) 3.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4138) 260 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3116) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2736) 350 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3523) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2944) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3078) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2777) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2533) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1952, 3506, 3597) 180 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2829) 1.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2503) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2597) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2558) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3013) 450 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3582, 4180) 240 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3580) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3154) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2052) 250 • Ἀνώνυμο (Δ.ΕΠ. 0566) 10 • Ἀποστολίδου Ἐ. 200 • Ἀποστόλου Χ. 30 • Ἀσφῆ Ἐ. 20 • Αὐγουστᾶ Ἐ. 50 • Αἰβαζάκη Ἀ. 100 • Βάθης Σ. 10 • Βάκρου Γ. 800 • Βασιλάκη Σ. 450 • Βασιλειάδης Κ. 50 • Βασιλειάδης Π. 20 • Βασιλειάδου Ἀ. 20 • Βασιλείου Ἀ. 50 • Βασιλοπούλου Σ. 50 • Βασιλοπούλου Σ. 120 • Βέττα Γ. 60 • Βιζένκο Γ. καὶ Α. 50 • Βιλαέτης Ἰ. 30 • Βιντζηλαῖο Ν. 3.000 • Βιολιάκης Ἐ. 10 • Βλασόπου-

λο Γ. 70 • Βλασοπούλου Β. 200 • Βλαχογιάννη Ν. 200 • Βογιατζιδάκης Μ. 50 • Βογιατζιόγλου Ἐ. 30 • Βολονάκης Ἐ. 30 • Βόμβα Ἐ. 50 • Βουλιγάκης Φ. 20 • Βουρνοῦς Ν. 100 • Βρούβας Ἀ. 100 • Γαβρήλου Β. 30 • Γαμβρίδης Σ. 550 • Γεωργιάδης Γ. 1.000 • Γεωργιάδης Ν. 30 • Γεωργίου Α. 100 • Γεωργίου Ἰ. 50 • Γεωργίου Π. 50 • Γεωργοτᾶ Γ. 100 • Γιαννακοπούλου Ἐ. 60 • Γιανναρᾶ Μ. 30 • Γιαννέλης Ἡ. 30 • Γιαννετάκης Ἐ. 50 • Γιαννοπούλου Μ. 100 • Γκανασούλης Τ. 50 • Γκόλφου Π. 100 • Γκουντόπουλο Δ. 100 • Γλῦκα Ἐ. 100 • Γουλιᾶκο Β. 30 • Γραμματικοῦ Ἀ. 100 • Γραμματικοῦ - Πουλιῆ Ἐ. 50 • Γρίβας Β. 70 • Γυαλιστᾶ Δ. 100 • Γυμνάσιο Λύκειο Πλωμαρίου 112 • Γώγου Δ. 100 • Δαβουδάνης Θ. 10 • Δάληδα Ἀ. Π. 50 • Δανελάτος Φ. 100 • Δανιηλίδης Χ. 5 • Δασκαλοπούλου Ἐ. 60 • Δελατόλης Θ. 50 • Δεληγιάννης Ἰ. 15 • Δεμελιῆ Θ. 20 • Δεμερτζίδης Ν. 140 • Δερμητογίου Ἀ. 60 • Δημ. Σχ. Β. Πόρου, Γ' Τάξη 200 • Δημακοπούλου Ἐ. 50 • Δημάκου Μ. 20 • Δημητριάδης Μ. 50 • Δημητριάδης Ν. 10 • Δημόπουλο Ἀ. 1.000 • Διαλησᾶ Κ. 100 • Διαμαντῆ Ἀ. 15 • Διαμαντῆ Κ. 50 • Διαμαντόπουλο Θ. 50 • Δρακάκης Μ. 100 • Δριτσέλης Ἐ. 30 • Δρόσο Σ. 30 • Δροσοπούλου Ὁ. 100 • Ἐλευθερίου 500 • Ἐνωση Ἀπόστρατων Ἀξ/κῶν Ναυτικοῦ 50 • Εὐγενόπουλο Ν. 200 • Εὐθυμίου Γ. 300 • Εὐθυμίου Μ. 300 • Εὐθυμίου Ο. 40

• Εὐσταθίου Δ. 50 • Ζαλακώστας Β. 300 • Ζαφειροπούλου Δ. 100 • Ζαχαριουδάκης Β. 340 • Ζαῖρης Σ. 70 • Ζουγανέλης Ἐ. 20 • Ζουμπούλογλου Χ. 100 • Ζώγια Ἐ. 100 • Ἠλία Ἐ. 30 • Ἠσυχαστήριον «Οἱ Ἅγ. Θεόδωροι» 45 • Θεοδοσιάδης Ἐ. 50 • Θεοδουλίδης Μ. 100 • Θεοδούλου Μ. 20 • Θεοδωράκης Μ. 30 • Θεοδωράκης Φ. 50 • Θεοδωρίδης Ἀ. 25 • Ἰακώβου Κ. 30 • Καβούρης Ἰ. 200 • Κακαράντζας Ἀ. 80 • Καλαντζοπούλου Φ. 300 • Καλαφάτης Β. 50 • Κάλδης Ἐ. 50 • Καλιτσουνάκης Ἐ. 1.000 • Καλλιγέρο Ἀ. 50 • Καλλογερά 30 • Καλλογερά Ὁ. 100 • Καλλογερά Σ. 30 • Καλλομοῖρης Ν. 50 • Καλοσύνης Ἐ. 20 • Καλλπάκης Ἐ. 50 • Καμπούρης Χ. 100 • Κανδαράκης Ἀ. 100 • Καντᾶ Ν. 50 • Καντιδάκης Ἰ. 90 • Καπελλοῦ Τ. 50 • Καπλῆς Δ. 30 • Καραβάνης Ἐ. 60 • Καραβελίδης Χ. 70 • Καραγιάννης Γ. 20 • Καραγκούνης Π. 50 • Καραδάκης Σ. 100 • Καραθεοδωρῶν Ἐ. 50 • Καραμπερόπουλο Δ. 50 • Καραμπίνης Ξ. 50 • Καρανίδης Σ. 20 • Καραπαᾶ Μ. 400 • Καρατάσιος Ἀ. 300 • Καρδά-

ρας Ἀ. 100 • Κατάγια Μ. 50 • Κατῆς Σχ. Ἅγ. Γεωργίου 80 • Κατουφᾶ Π. 40 • Κατράκης Ἀ. 220 • Κατσαῖο Π. 50 • Καυκᾶ Ἐ. 30 • Κεκάκης Μ. 10 • Κεράνης Ἀ. 300 • Κετσέα Σ. 30 • Κετσιμπάσης Σ. 40 • Κετσιμπάσης Χ. Μ. 60 • Κήρυκος Ρ. 10 • Κιάκης Π. 100 • Κίτσο Θ. 30 • Κογκεσιδῆ Ἰ. 100 • Κοζώνης Γ. 20 • Κοκκινάκης Ὑ. 100 • Κονδύλης Ἰ. 50 • Κοντοῦ Μ. 1.000 • Κορακιανίτης Ἀ. 1.000 • Κορίκης Μ. 80 • Κορνάρος Χ. 100 • Κορρέ Π. 15 • Κούγια Α. 35 • Κούλης Ἰ. 300 • Κουλοπούλου Ἐ. 200 • Κουμούρης Κ. 50 • Κουπαράνης Σ. 100 • Κουρελίδης Ἐ. 10 • Κούσο Ἀ. Κ. 20 • Κουτονιαῖ Π. 50 • Κουτρούλης Ο. 20 • Κουτσαγγέλης Ἰ. 50 • Κουτσογιάννης Δ. 90 • Κουτσόπουλο Σ. 30 • Κουτσουρῆ Γ. 120 • Κρασσακόπουλο Λ. 50 • Κροκίδης Ἐ. 200 • Κρόκου Α. 50 • Κυπαρισσοῦλης Γ. 700 • Κυπριωτάκης Κ. 50 • Κυριαζόπουλο Σ. 50 • Κυριαζοπούλου Σ. 300 • Κυριακόπουλο Β. 30 • Κυρῆς Σ. 100 • Κωνσταντινίδης Β. 80 • Κωνσταντινίδης Ἐ. 100 • Κωστάκης Ἀ.

20 • Κώστης Ἰ. 53,45 • Κωφοῦ Ἐ. 15 • Λαζαρίδης Ἀ. 100 • Λάκκας Σ. 300 • Λαπιώτης Ἐ. 150 • Λασπούλα Ἐ. 30 • Λιάκου Π. 2.000 • Λιάνα Ὁ. 300 • Λιανδρῆ Γ. 240 • Λιανοῦ Κ. 30 • Λιάπης Ν. 10 • Λιβάνης Ἰ. 100 • Λιβιεράτος Δ. 50 • Λιμάκης Μ. 20 • Λίτσας Π. 50 • Λουδάρος Ἐ. 100 • Λουκάκης Π. 100 • Λουκοπούλου Ρ. 500 • Λούντζης Α. 300 • Λυκοπάντης Ἐ. 200 • Μαγγίνης Ἐ. 50 • Μαγείρης Ἀ. 50 • Μαγκλιβέρας Σ. 500 • Μάκης Κ. 150 • Μακρανδρέου Ἀ. 15 • Μακρῆς Σ. 50 • Μακρῆς Φ. 300 • Μανιάτης Γ. 100 • Μαντέλης Γ. 150 • Μανώλης Σ. 20 • Μαραγιάννης Ν. 35 • Μαργαρίτης Κ. 105 • Μαργέλης Π. 150 • Μαρῆ Δ. 300 • Μαρίνου - Ξανθοῦ Ν. 100 • Μαστίχης Ἀ. 200 • Μασσακούλης Β. 146 • Μασσιώτης Ἐ. 80 • Μαυράκης Ν. 200 • Μαυραντώνης Ἐ. 200 • Μαυροπούλου Α. 50 • Μελισσάρης Ἐ. 40 • Μέμμος Ἐ. 30 • Μεράντζης Ἐ. 20 • Μήλιος Σ. 10 • Μικρόπουλο Γ. 100 • Μιχαηλίδης Ν. 120 • Μιχαηλῆς Ἀ. 30 • Μιχαηλῆς Α. 10 • Μονὴ Ἅγ. Νικολαίου 30 • Μονὴ Βατουμά 50 • Μουρελιᾶτος

Τὸ ἔσωτερικὸ τοῦ ναοῦ ἁγίας Σοφίας στὸ Κιπούσι, Λουμουμπάσι Κογκό.

Β. 60 • Μουρτζάνο Χ. 50 • Μουστακίδου Δ. 90 • Μουχταρόπουλο Α. 25 • Μπακάλη Λ. 50 • Μπαητά Δ. 200 • Μπαμπαρούτσι Ι. 50 • Μπάμπη Π. 50 • Μπαμπουκάκη Κ. 50 • Μπανάκα Ε. 20 • Μπάνη Γ. 30 • Μπαξεβάνη Ε. 30 • Μπασούκου Μ. 20 • Μπεκούλη Β. 15 • Μπεκρινάκη Δ. 50 • Μπελαχρή Ι. 200 • Μπέλιο Π. 150 • Μπέλλο Β. 10 • Μπέλιμα Σ. 100 • Μπέμμη Ν. 40 • Μπίκο Ν. 150 • Μπινιάρη Κ. 100 • Μπινικό Ν. 100 • Μποζόπουλο Κ. 47 • Μπόλη Η. 20 • Μπορέ Χ. 15 • Μπουζάνη Σ. 105 • Μπουλιόκου Α. 100 • Μπούνια Α. 15 • Μπουρκούλα Κ. 50 • Μπούρμα Έ. 100 • Μπουρσινοῦ Β. 50 • Μπουχλή Μ. 100 • Μπρεδήμα Γ. 100 • Μπριόλα Α. 50 • Μυλωνάκη Μ. 50 • Ναλπαντίδου Χ. 25 • Ναό Αγ. Δημητρίου 80 • Ναό Αγ. Ἐλευθερίου 162,50 • Ναό Αγ. Ζώνης 180 • Ναό Αγ. Κοσμά Αιτωλοῦ 150 • Ναό Αγ. Μηνᾶ 150 • Ναό Αγ. Νικολάου Ἀρετσούς 150 • Ναό Αγ. Πελαγίας 100 • Ναό Ζωοδόχου Πηγῆς 210 • Ναό Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ 50 • Νεοφωτίστου Α. 40 • Νιανιάρη Α. 50 • Νικολάκη Έ. 400 • Νικολακόπουλο Κ. 150 • Νικολακόπουλο Ν. 50 • Νικολάου Δ. 100 • Νικολάου Ε. 50 • Νικολετόπουλο Δ. 30 • Νικολουδάκη Μ. 20 • Νταγκάλη Ε. 10 • Ντεμίρη Ν. 50 • Ντόκα Π. 300 • Ξανθόπουλο Θ. 70 • Οικονόμου Έ. 100 • Οικοτροφείο Θηλέων «Αγ. Φιλοθέη» 10 • Ὅμαδα Συμπαράστασης Ἱερ/λῆς 600 • Ὁρφανάκη Έ. 70 • Ὁρφανόπουλο Β. 300 • Παδουβᾶ Ν. 150 • Παλαμίδα Λ. 150 • Παναγιώτου Κ. 1.000 • Παναγιωτουνάκο Γ. Σ. 100 • Πανούση Α. 50 • Παντζοπούλου Α. 90 • Παντογιού Π. 180 • Παπαβασιλείου Α. 50 • Παπαβασιλείου Α. 20 • Παπαγεωργίου Α. 30 • Παπαγεωργίου Β. 20 • Παπαγεωργίου Γ. 200 • Παπαγεωργίου Γ. 50 • Παγρηγορίου Σ. 20 • Παπαδάκη Κ. 50 • Παπαδάτο Ι. 60 •

Παπαδήμο Κ. 50 • Παπαδιά Μ. 90 • Παπαδογιαννάκη Σ. 200 • Παπαδόπουλο Κ. 50 • Παπαδόπουλο Π. 50 • Παπαδοπούλου 80 • Παπαδοπούλου Μ. 30 • Παπαδοπούλου Σ. 70 • Παπάζογλου Ε. 300 • Παπαθανασίου Α. 40 • Παπαθανασίου Α. 80 • Παπαθανασίου Β. 50 • Παπαθεοφάνους Κ. 160 • Παπαϊωάννου Π. 40 • Παπακωνσταντίνου Α. 10 • Παπακωνσταντίνου Έ. 100 • Παπασφυροπούλου Μ. 20 • Παπασταμούλου Γ. 50 • Παπαχαρίση Δ. 150 • Παππᾶ Σ. 150 • Παρασκευοπούλου Α. 20 • Παράσχου Ρ. 20 • Παρδαλή Α. 20 • Παρλιάρου Έ. 50 • Πασχαλίδη Α. 30 • Πατούνα Έ. 90 • Πατρινό Ν. 100 • Πατσακάκη Σ. 30 • Πάτση Π. 10 • Παυλή Κ. 2.000 • Παυλίδου Έ. 50 • Παυλοπούλου Ε. 50 • Παχιαδάκη Ν. 50 • Περδικέα - Παναγιωτοπούλου Έ. 30 • Περισσράτη Κ. 100 • Πετράκη Α. 50 • Πετρόπουλο Π. 55 • Πηλακουτσή Α. 20 • Πηλατή Β. 8.000 • Πλέσσα Έ. 20 • Πολεμικό Σ. 100 • Πολίτη Ι. 25 • Ποηλάτου Α. 13 • Ποηλυδώρου Γ. 20 • Ποηλύζο Σ. 50 • Πονηρό Ν. 50 • Ποταμίη Σ. 20 • Πουχιά Α. 50 • Πριμυκέρης Σ. 25 • Πυριόχο Λ. 100 • Ράπητη Θ. 30 • Ράπητη Ι. 60 • Ραφτοπούλου Έ. 200 • Ριζάκη Σ. 60 • Ροδή Μ. 50 • Ροπακιά Α. 20 • Ρουμπάνη Χ. 200 • Ρούσου Η. 50 • Σαγιᾶ Β. Ν. 10 • Σακελλάρη Γ. 200 • Σακισλή Τ. 5 • Σακιώτη Κ. 50 • Σαλονικιό Α. 600 • Σαλιτέρη Α. 10 • Σαμαρά Β. 50 • Σαμιώτη Π. 50 • Σαράντη Α. 10 • Σαρτζετάκη Ε. 600 • Σγουράκη Χ. 66 • Σέρρου Ι. 15 • Σεφερίδου Π. 50 • Σεφερλή Ν. 25 • Σιγαλιού Έ. 20 • Σιδερίδου Μ. 15 • Σιδηρόπουλο Ι. 200 • Σιμωνή Έ. Έ. 50 • Σιούτη Σ. 30 • Σκαλτσοδήμου Μ. 50 • Σκαμαγκᾶ Δ. 60 • Σκαμπετζάκη Π. 100 • Σκιαδαρέση Γ. 10 • Σκουμπᾶ Ι. Δ. 80 • Σοηδάτο Ε. 150 • Σοηδάτο Σ. 10 • Σοφιανό Δ. 1.000 • Σπαρτινό Δ. 50 • Σφυροπούλου 15 • Στάθη Α. 30 • Σταματάκη Σ.

150 • Σταματάτου Α. 40 • Σταματόπουλο Α. 20 • Σταματόπουλο Δ. 20 • Σταματοπούλου - Ρούσου Α. 120 • Σταυρόπουλο Ι. 200 • Σταυρουλιδάκη Β. 250 • Στεργίου Π. 40 • Στέφα Γ. 50 • Στεφάνου Παπαδ. Α. 300 • Σύλληγο Έξωτ. Ἱεραποστολῆς 100 • Συμεωνίδου Α. 150 • Σχολή Ἀπολυτρωτική Ὑπ. Θεοτόκου 1.750 • Σωτηροπούλου Α. 750 • Σωτηροπούλου Π. 200 • Ταμαμίδη Σ. 30 • Ταρσούλη Δ. 150 • Τεπελίδου Θ. 100 • Τζαμουράνη Δ. 50 • Τζιντζιο Γ. 25 • Τζιώτη Ε 10 • Τζουανᾶκη Ε. 20 • Τηγάνη Χ. 50 • Τούση Α. 110 • Τσαβού Μ. 100 • Τσαβταρίδου Α. 500 • Τσακαγιάννη Ι. 25 • Τσακαρδᾶνο 1.000 • Τσαμαρδοῦ Τ. 30 • Τσεκούρα Μ. 30 • Τσελιάγκου Μ. 50 • Τσιαντόπουλο Δ. 700 • Τσικαλή Δ. 30 • Τσιουμάνη Γ. 50 • Τσίπα Ε. 300 • Τσιφετάκη Μ. 70 • Τσοβού Α. 40 • Τσουρδαλάκη Ε. 200 • Τσουρουκτζόγλου Μ. 50 • Τσουτσαίο Η. 500 • Τσώκου Π. 20 • Τύπου Έ. 40 • Φακλήρη Ι. 50 • Φαρακλή Α. 10 • Φιλ. Σωματείο «Ὁ Ἄγ. Χαράλαμπος» 2.000 • Φίλη Φ. 60 • Φιλιππάτο 50 • Φιλίππου Μ. 100 • Φίλιο Η. 40 • Φούγια Κ. 300 • Φουστέρη Γ. 50 • Φραγκογιάννη Σ. 10 • Φραγκοδημήτη Κ. 50 • Χαϊράκη Σ. 50 • Χαλιβατζόγλου Π. 20 • Χαλικιά Α. 15 • Χαμακιώτη Σ. 150 • Χαμουρούδη Λ. 200 • Χαντζή Τ. 75 • Χαντζιάρη Έ. 10 • Χαλαλάμπους Π. 20 • Χατζηγιάννη Τ. 100 • Χατζηδάκη Μ. 500 • Χατζηγιάννου Γ. 15 • Χατζηκυριακοῦ Β. 50 • Χατζησταυρίδου Α. 50 • Χατζοπούλου Κ. 50 • Χολογοῦνη Ὁ. 100 • Χουτουριάδη Ν. 60 • Χρηστάκη Γ. 80 • Χριστοφή Β. 25 • Χρυσικοπούλου Έ. 70 • Ψαρᾶ Μ. 100 • Ψαράκο Μ. 20 • Ψαρουδάκη Γ. 30 • Ψαρουδάκη Π. 150 • Ψαρρά Α. 70 • Ψαρρή Ι. 20 • Ψυχογιού Κ. 20.

Ἐπιμέλεια:

Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Ὅσοι εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε...» Ἱερά Μητρόπολη Μουάνζας	2
«Ἀνάμεσα στό θαῦμα καί τήν ἀλλοίωσή του...» † ὁ Καμερούν Γρηγόριος	3
«Ἡ ἀγιότοκος Πισιδία» (Βιβλιοπαρουσίαση) Ἱ. Δ. Λάμπας	7
Δόσιμο ἀγάπης χωρίς ὄρους καί ὅρια Ἐλ. Γκ.	8
Οἱ μπότες τοῦ νεκροῦ μετ. Ἐλένη Ταμαρέση - Παπαθανασίου	10
Ἱεραποστολική περιοδεία τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου Β΄ στήν Ἱερά Ἐπισκοπή Ζάμπιας	12
Ἱστορική ἐπίσκεψη τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου Β΄ στήν Ἱερά Μητρόπολη Κένυας	14
Ἐπίσκεψη τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ.κ. Ἱερωνύμου Β΄ στό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας	16
Οἱ ἱεραποστολικοί καρποί μιᾶς κατασκλήωσης Ἀθ. Δ. Κοντογιαννακοπούλου	18
Νομοκανονικά Παν. Ἱ. Μπούμης	21
Ἡ παρουσία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στό Καμερούν † ὁ Καμερούν Γρηγόριος	22
Οἱ Ἀθανοί καί ἡ βυζαντινή ἱεραποστολή Μ.Σ.Π.	24
Οικονομική συμβολή τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς (β΄ τρίμηνο 2009)	26
Δωρητές Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης	28

Ἐξώφυλλο - Ὁπισθόφυλλο:

Περίπατος στήν ἐξοχή τῶν παιδιῶν πού συμμετεῖχαν στήν κατασκλήωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορέας

Πάντα τά ἔθνη

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔτος ΚΗ΄, τεύχος 111, Ἰούλ.-Αὐγ.-Σεπτ. 2009

Τριμηνιαῖο ἱεραποστολικό περιοδικό
ΚΩΔΙΚΟΣ 3536

* Πληροφορεῖ μέ τρόπο ὑπεύθυνο γιά τίς ὀρθόδοξες ἱεραποστολικές προσπάθειες ἀνά τόν κόσμο.

* Ἐνημερώνει πάνω στήν πολύμορφη πραγματικότητα τοῦ κόσμου, πού περιλαμβάνει τόσα ἔθνη μέ ποικίλα προβλήματα καί χαρίσματα.

Ἰδιοκτητής: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος - Ἰωάννου Γενναδίου 14 - Ἀθήνα 115 21.

Ἐκδότης-Διευθυντής: Ὁ Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἰασιού 1, 115 21 Ἀθήνα.

Ἰδρυτής: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καί πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος. Διετέλεσε Διευθυντής κατά τά ἔτη 1981-1992.

Υπεύθυνος ἔλης: Ἀρχιμ. Ἀλέξιος Ψωίνος, Διευθυντής Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Σύνταξη - Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐπιστολές - Ἐμβάσματα: «ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ» Ἀποστολική Διακονία, Ἰο. Γενναδίου 14 — Ἀθήνα 115 21 — Τηλ. 210-7272.315 - 317, Fax 210-7272.310.

Συνδρομή γιά 1 χρόνο:

Ἑσπερικοῦ	€ 5
Κύπρου	€ 12
Εὐρώπης	€ 12
Λοιπές χώρες	€ 14
Τιμή τεύχους	€ 1,25
* Γιά τούς φοιτητές καί μαθητές:	€ 2,50

* Ἡ τιμή εἶναι συμβολική. Δέν ἀποσκοπεῖ στήν κάλυψη τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως, ἀλλά στήν ὑπεύθυνη διαμόρφωση ἱεραποστολικῆς συνειδήσεως. Γίνονται δεκτές προαιρετικές προσφορές γιά τήν ἐκδοση τοῦ περιοδικοῦ.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Νικόλαος Κάλτζιας.
Διεύθυνση: Ἀσκληπιοῦ 10 - 175 64 Π. Φάληρο

PANTA TA ETHNI (All Nations)

Year 28, No 111, July-Aug.-Sept. 2009

The aims of the quarterly magazine "Panta ta Ethni" are:

* To provide information in a responsible way on Orthodox missionary efforts throughout the world.

* To arouse awareness of the multiform reality of the modern world.

Publisher: Bishop of Phanarion Agathangelos, General Director of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Founder: Archbishop of Tirana and all Albania Anastasios Yannoulatos. He was editor during 1981-1992.

Editorial Board: Foreign Mission Office of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Letters-Remittances: "PANTA TA ETHNI" (All Nations)
Apostoliki Diakonia, 14, Io. Gennadiou St. — 115 21
Athens — GREECE. Tel. ++3210.7272.345.

Subscription for 1 year:	
Greece	€ 5
Cyprus	€ 12
Europe	€ 12
Other countries	€ 14

Printed: By Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Καλλιτεχνική ἐπιμέλεια: Ἀποστολική Διακονία